

DIE XIV. JANUARI  
**In Festo S. Hilarii.**  
Episcopi, Confessoris et Ecclesiæ Doct.  
iij. Lect. et M.

In I. Nocturno  
De Epístola prima beáti Pauli Apóstoli  
ad Timótheum.

Lectio j. Cap. 3.

**I**DÉLIS sermo: Si quis Episcopátum desiderat, bonum opus desiderat. Opórtet ergo Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxóris virum, sóbrium, prudéntem, ornátum, pudí-cum, hospítalem, doctórem, non vinoléntum, non percussórem, sed modéstum: non litigiósum, non cúpidum, sed suæ dómui bene præpósitum: filios habéntem súbditos cum omni castitáte.

**V**ĚROHODNÉ je toto slovo: Kdo chce býti Biskupem, touží po krásném úkolu. Nuže, Biskup má být bezúhonný, jen s jednou manželkou ženatý, střídmný, rozvázný, řádný, pohostinný, schopný vyučovat, ne pijan, ne rváč, nýbrž vlídný, smířlivý, nezištný, ne svárlivý ani lakomý. Má dobře vést svůj dům i rodinu a mít děti poslušné a počestné.

Lectio ij.

**H**ILÁRIUS, in Aquitánia nóbili génere natus, doctrína et eloquéntia excélluit. Qui primum in matrimónio quasi mónachi vitam egit: deinde propter singuláres virtútes Pičtavórum Episcopus creá-tur. Quo témpore, Constantius imperátor Cathólicos vexábat, nisi ad Ariánas partes transírent; Hilárius tamquam firmissimum murum se Ariánis oppónens, illórum furórem in se concitávit.

**H**ILÁRIUS, narozen vznešenému rodu v Akvitánii, vynikal ve studiu i výmluvnosti. Nejprve v manželství vedl život mnicha, později byl pro své jedinečné ctnosti ustanoven Biskupem v Poitiers. V té době však císař Constantius pronásledoval Katolíky, kteří se nechtěli přidat na stranu ariánství. Hilářiův odpor vůči Ariánům byl však pevný jako zeď, čímž proti sobě podnítil jejich hněv.

Lectio iij.

**I**TAQUE multis petítus insidiis, in Phrygiam relegátur et quadriénio post coácto Concílio ad Se-léuciam Isáuriæ urbem, adesse compéllitur, ac deinde Constantinópolis proféctus, novissime, profligá-tis hæréticis, in Gállias remíssus est. Magna deinceps tranquillitáte Pičtavórum Ecclesiám adminís-trans, migrávit in cælum Idibus Januárii, Valentini-áno et Valénte imperatóribus, anno post Christum natum trecentésimo sexagésimo nono.

**B**YL proto sužován mnoha úklady, nakonec byl poslán do vyhnanství do Frýgie, a po čtyřech letech vyhnanství, když byl svolán koncil v Seleucii, ve městě Isaurii, byl donucen k účasti na něm. Poté odešel do Konstantinopole, a nakonec, když byli ari-ánští bludaři potlačeni, vrátil se do Galie. Pak ve velkém míru spravoval církve v Poitiers, když 13. ledna odešel do nebe, za císařů Valentiniána a Valenta, roku po Kristově narození 369.

DIE XV. JANUARI  
**In Festo S. Mauri.**  
Abbatis.  
iij. Lect. et M.

In I. Nocturno  
De libro Ecclesiástici.

Lectio j. Cap. 44.

**A**UDÉMUS viros gloriósos, et paréntes nos-tros in generatióne sua. Multam glóriam fecit Dóminus magnificéntia sua a sæculo. Dominántes in potestátibus suis, hómines magni

**G**HVALME slavné muže, své otce všech pokolení. Mnohou slávu vyjevil Hospodin ve své vznešenosti od věků. Panovali ve svých královstvích, byli to muži proslulí svou mocí;

virtúte, et prudéntia sua præditi, nuntiántes in Prophétis dignitatém Prophetárum, et imperántes in præsénti pópulo, et virtúte prudéntiæ pópulis sanctíssima verba.

Leçtio ij.

**M**AURUS nóbilis Románus, puer a patre Euty-chio Deo sub sancti Benedícti disciplína oblátus, brevi tantum divína grátia profécit, ut ipsi Magístro admiratióni esset; qui illum sæpe, véluti reguláris observántiæ et virtútum ómnium spéci-men, céteris discípu-lis ad imitándum proponébat. Nam cum Plácidus Mónachus in lacum prolápsus, aquárum ímpetu raperétur, sancti Patris jussu accúrrens Maurus, et super aquas incédens, sócium capíllis apprehénsus, ad terram attráxit.

Leçtio iij.

**C**ONTINÉNTIÆ tantæ fuit, ut per Quadragésimam bis tantum in hebdomada, et quidem parcíssime, cibum súmeret. Somnum stando, vel cum nímia eum lassitúdo compulísset, sedéndo super aggés-tum calcis et sábuli strato cilício, capiébat. Missus in Gálliam ab eódem sancto Benedícto, célebrí Monastério extrúcto, cui annos quadragínta præfuit, monásticam disciplínám mirífice propagávit. Dénique sanctitáte et miráculis clarus, septuagenáριο major migrávit in cœlum, anno salutis círciter quingentésimo sexagésimo quinto.

věhlasní svou moudrostí, Proroctvími dokazovali důstojnost Proroků. A vládli svému lidu ctností své moudrosti i přesvatými slovy.

**M**AURUS, vznešený Říman, byl již jako chlapec otcem Eutychiem obětován Bohu v kázni svatého Benedikta. Zakrátko prospíval v životě božské milosti natolik, že si získal obdiv samotného Učitele. Ten jej často dával ostatním učedníkům za vzor v poslušnosti řeholi i ve všech ctnostech a vybízel je, aby jej napodobovali. Neboť když Mnich Placidus spadl do jezera a proudy vod jej začaly stahovat, na příkaz svatého Otce přiběhl Maurus, po hladině jezera došel k druhovi, popadl jej za vlasy a vytáhl na břeh.

**Z**DRŽENLIVOST jeho byla taková, že v postní době přijímal pokrm pouze dvakrát týdně, někdy i méně. Spal ve stoje, pouze pokud jej přepadla přílišná únava, tak v sedě na hromadě kamení na ciliciu posypaném pískem. Byl vyslán do Galie samotným svatým Benediktem, založil tam slavný klášter v *Glanfeuil*, dnes *St. Maur-sur-Loire*, který vedl 40 let a podivuhodným způsobem šířil mnišský způsob života. Později, proslaven svatostí i zázraky, ve věku 70 let odešel do nebe, léta spásy asi 565.

DIE XVII. JANUARI  
In Festo S. Antonii.

Abbatis.

ij. Leçt. et M.

In I. Nocturno  
De libro Ecclesiastici.

Leçtio j. Cap. 31.

**B**EATUS vir, qui invéntus est sine mácula: et qui post aurum non ábiit, nec sperávit in pecúnia, et thesáuris. Quis est hic, et laudábimus eum? fecit enim mirábília in vita sua. Qui probátus est in illo, et perféctus est, erit illi glória æténa: qui pótuit transgrédi, et non est transgrés-sus: fácere mala, et non fecit: ídeo stabilita sunt bona illíus in Dómino, et eleemósynas illíus enarrá-bit omnis Ecclésia sanctórum.

Leçtio ij.

**A**NTÓNÍUS Ægyptius, nobílibus et Christiánis pa-réntibus natus, quibus adoléscent orbátus est,

**B**LAZE muži, který shledán byl bez poskvrny a za zlatem se nepachtí. Kdo je takový? Abychom ho chválili! Neboť podivuhodné věci činil ve svém životě. Kdo obstál v pokušení a zůstal neporušený? Bude to jeho slávou navěky. Kdo se mohl dopouštět přestupků, ale nedopustil se jich, kdo mohl činit zlé, ale neučinil to? Jeho štěstí je zajištěno v Pánu a o jeho milosrdných činech bude vypravovat celé shromáždění svatých.

(ČEP, značně upraveno)

**A**NTONÍN Egyptský, narozen vznešeným křesťan-ským rodičům, již jako mladík osiřel. Když vešel

cum ingressus Ecclesiam audivisset ex Evangelio: Si vis perfectus esse, vade, et vende omnia quæ habes, et da pauperibus; tamquam ea sibi dicta essent, sic Christo Domino obtemperandum existimavit. Itaque, vendita re familiari, pecuniam omnem pauperibus distribuit. Quibus solutus impedimentis, cœlestis vitæ genus in terris colere instituit. Nihil eo continentius, nihil vigilantius erat. Patientia, mansuetudine, misericordia, humilitate, labore, ac studio divinorum litterarum, superabat omnes. Ab hæreticorum, maxime Arianorum congressu et colloquio sic abhorrebat, ut ne prope quidem ad eos accedendum diceret. Humi jacens, brevissimum capiebat somnum: jejunium adeo coluit, ut salem tantummodo ad panem adhiberet, sitim aqua exstinguere, neque se ante solis occasum cibo aut potu recrearet: sæpe etiam bido cibo abstinere; sæpissime in oratione pernoctabat.

### Lectio iij.

**I**TAQUE contulit se in vastissimam Ægypti solitudinem, ubi quotidie in Christiana perfectione proficiens, ita dæmonibus evasit formidolosus, ut multi in Ægypto ab illis agitati, invocato nomine Antonii liberarentur. Tanta autem erat ejus fama sanctitatis, ut per litteras se ejus orationibus Constantinus Magnus et filii commendarent. Qui tandem quintum et centesimum annum agens, cum innumerabiles sui instituti imitatores haberet, convocatis Monachis, et ad perfectam Christianæ vitæ regulam instructis, sanctitate et miraculis clarus, migravit in cœlum.

do kostela, uslyšel větu z Evangelia: „Pokud chceš být dokonalý, jdi a prodej vše, co máš, a dej to chudým.“ Pochopil tato slova, jako by byla řečena jemu, tak se totiž podle něj měl poslouchat Kristus Pán. Takže prodal rodinný majetek a všechny peníze rozdal chudým. Když se zbavil světských starostí, založil nebeský způsob života zde na zemi. Nikdo nebyl zdrženlivější a bdělejší než on. Trpělivostí, mírností, milosrdenstvím, pokorou, v práci i studiu posvátných písem překonal každého. Bludaře, obzvláště sešlosti a řeči Ariánů tak nesnášel, že odrazoval každého, aby se k nim jen přiblížil. Spával jen krátce, na holé zemi, postil se takovým způsobem, že si zvykl jíst jen chléb se solí, a žízeň zaháněl pouze vodou. Nejedl ani nepil před západem slunce, často se dva dny zdržel pokrmu, ještě častěji strávil noc v modlitbě.

**T**AK se odebral do nesmírně rozlehlé egyptské pouště, kde se každý den přibližoval křesťanské dokonalosti. Démoni se mu vyhýbali a měli z něj takový strach, že mnozí, které pokoušeli, byli vyzváním Antonínova jména uzdraveni. Žil v takové pověsti svatosti, že v se mu dopisech svěřovali do modliteb Konstantin Veliký a jeho synové. Ve věku 105 let, když měl nesčetné následovníky, svolal Mnichy, předal jim řeholi dokonalého křesťanského života, a proslaven svatostí a zázraky odešel do nebe.

### DIE XVIII. JANUarii

### In Festo Cathedrae S. Petri.

qua Romæ primum sedit.

MM. maj.

In I. Nocturno

Incipit Epistola prima beati Petri Apostoli.

### Lectio j. Cap. 1.

**P**ETRUS Apostolus Jesu Christi, electis advenis dispersionis Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, Asiæ, et Bithyniæ secundum præscientiam Dei Patris, in sanctificationem Spiritus, in obedienciam, et aspersionem sanguinis Jesu Christi: Grátia vobis, et pax multiplicetur.

### Lectio ij.

**B**ENEDICTUS Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui secundum misericordiam suam

**P**ETR, Apoštol Ježíše Krista, vyvoleným, kteří přebývají jako cizinci v diaspoře v Pontu, Galacii, Kappadokii, Asii a Bithynii a byli předem vyhlédnutí od Boha Otce a posvěcení Duchem, aby se poslušně odevzdali Ježíši Kristu a byli očištění pokropením jeho krví: Milost vám a pokoj v hojnosti.

**V**ELEBEN buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosr-

magnam regenerávit nos in spem vivam, per resurrectionem Jesu Christi ex mórtuis, in hæreditatem incorruptibilem, et incontaminatam, et immarcescibilem, conservatam in cœlis in vobis, qui in virtute Dei custodimini per fidem in salutem, paratam revelari in tempore novissimo.

#### Leŕtio iij.

**I**N quo exultábitis, módicum nunc si opórtet contristári in váriis tentatióibus: ut probátio vestræ fidei multo pretiósior auro (quod per ignem probátur) inveniátur in laudem, et glóriam, et honórem in revelatióne Jesu Christi: quem cum non vidéritis, dilígitis: in quem nunc quoque non vidéntes créditis: credéntes autem exultábitis lætitia innarrábili, et gloriificáta: reportántes finem fidei vestræ, salutem animárum.

#### Leŕtio iv.

**D**E qua salutē exquisiérunt, atque scrutáti sunt Prophétæ, qui de futúra in vobis grátia prophetavérunt: scrutántes in quod, vel quale tempus significáret in eis Spíritus Christi: prænúntians eas quæ in Christo sunt passiónes, et posterióres glórias: quibus revelátum est quia non sibimetipsis, vobis autem ministrábant ea, quæ nunc nuntiáta sunt vobis per eos, qui evangelizavérunt vobis, Spíritui sancto misso de cœlo, in quem desidérant Angeli prospicere.

### In II. Nocturno

Sermo sancti Leónis Papæ.

Serm. 1. de SS. Apost. Petro et Paulo, ante medium.

#### Leŕtio v.

**C**UM duódecim Apóstoli, accépta per Spíritum sanctum ómnium locutióne linguarum, imbuéndum Evangélio mundum, distribútis sibi terrarum pártibus, suscepissent, beatissimus Petrus, Princeps Apostólici órdis, ad arcem Románi destinátur impérii, ut lux veritátis, quæ in ómnium Géntium revelabátur salutem, efficiátur ab ipso cápite per totum mundi corpus effúnderet.

#### Leŕtio vj.

**Q**UJUS autem natiónis hómines in hac tunc Urbe non essent? aut quæ usquam Gentes ignorarent quod Roma didicisset? Hic conculcandæ philosophiæ opiniónes, hic dissolvendæ erant terrænæ sapiéntiæ vanitátes, hic confutándi dæmonum cultus, hic ómnium sacrilegiórum impietas destruenda, ubi diligentíssima superstitióne habebátur colléc-

denství dal skrze vzkříšení Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je pro vás připraveno v nebesích a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase.

**Z** toho se budete radovat, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než zlato (jež přece též bývá zkoušeno ohněm), prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus. Ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přece v něho věříte a jásáte nevýslovnou a oslavenou radostí, a tak docházíte cíle své víry, spasení duší.

**T**Oto spasení hledali a po něm se ptali Proroci, kteří prorokovali o milosti, která je vám připravena; zkoumali, na který čas a na jaké okolnosti ukazuje duch Kristův v nich přítomný, když předem svědčí o utrpeních, jež má Kristus vytrpět, i o veliké slávě, která potom přijde. Bylo jim zjeveno, že tím neslouží sami sobě, nýbrž vám; ti, kdo vám přinesli Evangelium v moci Ducha svatého, seslaného z nebes, zvěstovali vám nyní toto spasení, které i Andělé touží spatřit. (ČEP)

**K**DYŽ dvanáct Apoštolů přijalo skrze Ducha svatého dar řeči ve všech jazycích, aby nasýtili svět Evangeliem, rozdělili sobě jednotlivé části země. Přeblažený Petr, Kníže Apostolského řádu, byl poslán do nejvyšší pevnosti Římské říše, aby se světlo pravdy, jež odhalilo spásu pro všechny pohanské Národy, snáze ze samotné hlavy rozlévalo do celého těla, tedy celého světa.

**N**EBOTŽ jaký národ tehdy neměl v Římě své zastoupení? Když se Řím něco naučil, byl snad národ, který by to neznal? Zde tedy bylo třeba pošlapat názory nevěřící filosofie, zahnat marnivost pozemské moudrosti, rozbít kultu zlých duchů, právě zde se musela zničit nepravost všech rouhačů, na místě, kde byla pilně shromážděna každá pověra, a jakýko-



tum quidquid usquam fúerat vanis erroribus institútum.

Leċtio vij.

**A**D hanc ergo Urbem tu, beatissime Petre Apóstole, venire non métais, et, consóрте glóriæ tuæ Paulo Apóstolo, aliárum adhuc Ecclesiárum ordina-tiónibus occupáto, silvam istam freméntium bestiárum, et turbulentíssimæ profunditátis Océanum, constantior quam cum supra mare graderéris, ingréderis.

Leċtio viij.

**J**AM pópulos, qui ex circumcisióne credíderant, erudíeras: jam Antiochénam Ecclésiám, ubi primum Christiáni nóminis dígnitas est orta, fundáveras: jam Pontum, Galátiam, Cappadóciám, Asíám atque Bithyniám légibus Evangélicæ prædicatiónis impléveras: nec aut dúbius de provéctu óperis, aut de spátio tuæ ignárus ætátis, trophæum crucis Christi Románis árcibus inferébas, quo te divínis præordina-tiónibus anteíbant, et honor potestátis, et glória passiónis.

In III. Nocturno

Leċtio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Leċtio ix. Cap. 16.

**I**N illo témpore: Venit Jesus in partes Cæsaréæ Philíppi, et interrogábat discípulos suos, dicens: Quem dicunt hómines esse Fílium hóminis? Et reliqua.

Homilía sancti Hilárii Epíscopi.

Comm. in Matth. Cap. 16.

**D**ÓMINUS a discíplulis requírit, quem se hómines esse dícerent: et adjécit, hóminis fílium. Hæc enim confessiόnis tenénda rátió est, ut sicut Dei Fílium, ita et fílium hóminis memínimus: quia álterum sine áltero nihil spei tríbuit ad salútem. Editis itaque, quæ diversæ de eo erant, hóminum opiniόnibus, quid de se ipse séntiant quærit. Petrus respóndit: Tu es Christus Fílius Dei vivi.

Leċtio x.

**S**ED Petrus condi-tiόnes propositiόnis expénderat. Dóminus enim díxerat: Quem me hómines esse dicunt, fílium hóminis? Et certe fílium hóminis contemplátió córporis præferébat. Sed addéndo, Quem me esse dicunt, significávit, præter id quod in se videbátur, esse áliud sentiéndum: erat enim hóminis

liv pyšný omyl se někde *ve světě* dal najít, zde měl zástupce.

**D**O tohoto města ses ty, nejblaženější Petře Apoštole, nebál přijít, a když Apoštol Pavel, který sdílel tvou slávu, byl ještě zaměstnán zřizováním ostatních Církví, sám jsi do tohoto lesa plného zuřivých divokých zvířat, do této rozbouřené hlubiny Oceánu, vstoupil jistěji, než když jsi krácel po *galilejském* jezeře.

**J**IŽ jsi vzdělával ty z obřízky, kteří uvěřili (*tedy Židy*). Založil jsi Církev v Antiochii, která první nesla vznešené jméno „křesťanská.“ Již jsi svým kázáním naplnil Pontus, Galacii, Kappadokii, Asii i Bithýnii zákony Evangelia. Nezalekl ses ani velikosti díla, ani svého pokročilého věku, ale přinesl jsi trofej Kristova kříže do *hlavní* římské pevnosti, kam tě z božské prozřetelnosti předcházela důstojnost moci i sláva umučení.

**Z**A onoho času, přišel Ježíš do končin Césareje Filipovy, a ptal se učedníků svých, těmito slovy: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ A ostatní.

**P**ÁN se ptal učedníků, za koho jej lidé považují, a dodal, „syna člověka.“ Mezi pravdy víry, na které bychom také měli pamatovat, patří, že Pán je Syn Boží i syn člověka. Neboť jedno bez druhého nám nedovolí doufat ve spásu. Poté, co byly vyjmenovány různé názory lidí na Pána, ptá se, co si o něm myslí oni, *učedníci*. Petr odpoví: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“

**P**ETR však zvažovat podmínky toho výroku. Pán totiž předtím řekl: „Za koho mě lidé pokládají, za syna člověka?“ A zajisté, při pohledu na jeho tělo všichni viděli, že je syn člověka. Avšak když dodal „Za koho mě pokládáte vy,“ naznačil, že kromě toho, co je vidět, existuje ještě něco jiného, co mohou po-

filius. Quod igitur de se opinandi iudicium desiderabat? Non illud arbitrāmur, quod de se ipse confessus est: sed occultum erat de quo quærebatur, in quod se credentium fides debebat extendere.

#### Lectio xj.

**E**t dignum plane confessio Petri præmium consecuta est; quia Dei Filium in homine vidisset. Beatus hic est, qui ultra humanum oculos intendisse et vidisse laudatus est: non id quod ex carne et sanguine erat contuens, sed Dei Filium cœlestis Patris revelatione conspiciens; dignusque iudicatus, qui quod in Christo Dei esset, primus agnosceret.

#### Lectio xij.

**O** in nuncupatione novi nominis felix Ecclesiæ fundamentum: dignaque ædificatione illius petra, quæ infernas leges, et tartari portas, et omnia mortis claustra dissolveret! O beatus cœli janitor, cujus arbitrio claves æterni aditus traduntur, cujus terræ iudicium præiudicata auctoritas sit in cœlo! ut quæ in terris aut ligata sint aut soluta, statuti ejusdem conditionem obtineant et in cœlo.

cítit. Byl tedy synem člověka. Za co tedy ještě chtěl, aby jej považovali? Nejspíše ne to, co o sobě sám řekl. Avšak to, na co se ptal, bylo skryté, takže na odpověď mohli dosáhnout pouze svou vírou.

**A**po Petrově vyznání následovala zasloužená odměna, neboť v člověku uviděl Syna Božího. Blažený Petr, neboť upřel své oči za to, co je lidské, a uviděl. Za to byl pochválen. To tedy nemohl vidět sám podle těla a krve, ale Syna Božího uzřel, neboť mu jej zjevil nebeský Otec. Byl shledán hodným, neboť jako první poznal, co bylo v Kristu Božského.

**Ó** Petře, jenž ses svým novým jménem stal šťastným základem Církve! Jsi skála hodna toho, aby se na ní postavila Církev, neboť jsi zničil pekelné zákony, brány podsvětí a všechna pouta smrti! Ó blažený klíčniku nebes, do tvé moci předány jsou klíče od věčné brány. Tvé pozemské soudy jsou již potvrzeny v nebi! Takže cokoliv bude svázáno či rozvázáno na zemi, bude ve stejném stavu i v nebi.

#### DIE XIX. JANUARI

#### In Festo S. Gulielmi.

Episcopi et Confessoris.

iiij. Lect. et M.

#### In I. Nocturno

De Epístola beati Pauli Apóstoli ad Titum.

#### Lectio j. Cap. 1.

**Q**UORUM Episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem: non superbum, non iracundum, non vinolentum, non percussorem, non turpis lucri cupidum: sed hospitalem, benignum, sobrium, justum, sanctum, continentem, amplectentem eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem: ut potens sit exhortari in doctrina sana, et eos, qui contradicunt, arguere.

#### Lectio ij.

**B**EATUS Gulielmus, a primæva ætate avunculo suo Suessionensi Archidiacono a parentibus traditus est, moribus et litteris informandus. Post hæc Canonicus effectus, et noxia sæculi blandimenta fugere gestiens, ad Grandimontensem eremum convolvit: unde majori animi securitati consulens, ad Pontiniacense Cisterciensis Ordinis Monasterium se transtulit. Primo Fontis Joannis, deinde Caroli loci Abbas effectus, tandem in Primatem Bituri-

**N**EBOT Biskup má být bezúhonný jako správce Božího domu. Nemá být nadutý, zlostný, pijan, rváč, chtivý hanebného zisku. Má být pohostinný, dobrý, rozvážný, spravedlivý, zbožný, zdrženlivý, pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat ty, kteří zdravému učení odporují.

**S**VATÝ Vilém z Bourges (nebo Donjeonu) byl již v raném věku svěřen svému strýci, Arcijáhnou ve městě Soissons, aby obdržel řádné vzdělání a naučil se dobrým způsobům. Později byl jmenován Kanovníkem, avšak v touze zavrhnout škodlivé útechy tohoto světa nalezl útočiště v poustevně Grandmont. Aby však zajistil větší bezpečí své duši, odebral se do Kláštera Cisterciáckého Řádu v Pontigny. Nejdříve se stal Opatem v Fontaine-Jean poblíž města Sens,

cénsis Ecclesiæ eléctus est. In hujus dignitátis fastígio collocátus, simul cum exterióri hábitu, ac pristína víctus austeritáte, eámdem mentis humilitátem, oratiónum instántiam, morúmque sanctitátem, quam ántea, retínuit.

### Lečtio iij.

**E**UIT ipsíus páuperes misericórdia exúberans; erga omnes afflíctos singuláris cháritas; in sustinéndis contradicţiónibus, et persecutió nibus mirapatiéntia; dénique pro Cathólicæ veritátis defensióne zelus admirábilis, ita ut étiam sénio conféc tus contra hæréticos Albigénses profecţió nem paráret, votisque fecísset satis, nisi advér sa córporis valetú dine præpeditus fuísset. Ingravescénte morbo cum óbitus sui diem certo præscíret, se Sacramentórum præsidio matúre præmuníri curávit, ac nocte subsequénte, compléto matutináli Officio, quod coram se cantári jússerat, depósitis Pontificálibus vestimén tis, se próprio nisu depónens in terram, signáculo crucis adstántibus colláto, felíciter emísit spíritum.

později v Chaalis *poblíž města Senlis*, nakonec byl zvolen hlavou Diecéze v Bourges. I když *jako Arcibiskup* zastával vrcholný úřad, spolu s vnější vznešeností byla součástí jeho života i dřívější přísnost, zachoval si totiž stejnou pokoru mysli, vytrvalost v modlitbě a svatost v jednání, jakou měl dříve *jako mnich*.

**O**PLÝVAL milosrdenstvím ke svým chudým, jedinečnou láskou vůči všem ubohým, obdivuhodnou trpělivostí s těmi, kteří mu protirečili či jej pronásledovali. Byl obdivuhodně zapálen pro obranu katolické pravdy, a to tak, že i ve vysokém věku se chystal na cestu k albigenským bludařům. Vůle měl dostatek, avšak chatrné zdraví mu postavilo nepřekonatelnou překážku. Když se dále zhoršovala jeho nemoc a on již s jistotou určil den své smrti, včas si obstaral bezpečnou ochranu svátostí. Následující noci po skončení matutina, které před sebou přikázal zpívat, odložil biskupská roucha, vlastními silami se položil na zem, požehnal znamením kříže těm, kteří stáli kolem něj, a šťastně vypustil duši.

### DIE XX. JANUARI

### In Festo SS. Fabiani et Sebastiani.

### Martyrum.

in Bohemia et Lusatia: MM. min.

### In I. Nocturno

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Romános.

### Lečtio j. Cap. 8.

**R**RATRES, debitóres sumus non carni, ut secúndum carnem vivámus. Si enim secúndum carnem vixéritis, moriémini: si autem spíritu facta carnis mortificavéritis, vivétis. Quícúmque enim spíritu Dei agúntur, ii sunt filii Dei. Non enim accepístis spíritum servitútis íterum in timóre, sed accepístis spíritum adoptiόνis filiórú, in quo clamámus: Abba (Pater). Ipse enim Spíritus testimónium reddit spíritui nostro quod sumus filii Dei. Si autem filii, et hærédes: hærédes quidem Dei, cohærédes autem Christi: si tamen compátimur, ut et conglorificémur.

### Lečtio ij.

**E**XISTIMO enim quod non sunt condígnæ passiónes hujus témporis ad futúram glóriam, quæ revelábitur in nobis. Nam expec tátió creatúræ, revelatió nem filiórú Dei expéctat. Scimus autem quóniam diligéntibus Deum ómnia cooperántur in bonum, iis, qui secúndum propósitum vocáti sunt sancti. Nam quos præscívit, et prædestinávit confórmes fi-

**B**RATŘI, nejsme povinni tělu, abychom podle těla žili. Neboť žijete-li podle těla, zemřete; umrtvujete-li však duchem tělesné pudy, budete žítí. Vždyť všichni ti, kteří se dávají vésti Duchem Božím, jsou synové Boží. Nepřijali jste totiž ducha otroctví, abyste zase žili v obavách, ale přijali jste ducha synovství, v němž voláme: „Abba, Otče!“ Tento Duch totiž vydává svědectví našemu duchu, že jsme děti Boží. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi, jestliže tedy spolu s ním trpíme, *je to proto*, abychom spolu s ním byli také oslaveni.

**M**YSLÍM totiž, že utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se zjeví v nás. Vždyť i tvorstvo *toužebně* očekává zjevení synů Božích. Víme však, že těm, kdo milují Boha, všechno napomáhá k dobrému, totiž těm, kteří jsou podle jeho úradku povoláni za svaté. Neboť ty, o nichž to předzvěděl, ty také předurčil, aby byli připodobněni

eri imáginis Filii sui, ut sit ipse primogénitus in multis frátribus. Quos autem prædestinávit, hos et vocávit: et quos vocávit, hos et justificávit: quos autem justificávit, illos et glorificávit.

### Lectio iij.

**Q**UID ergo dicémus ad hæc? si Deus pro nobis, quis contra nos? Qui étiam próprio Filio suo non pepércit, sed pro nobis ómnibus trádedit illum: quómodo non étiam cum illo ómnia nobis donávit? Quis accusábit advérsus eléctos Dei? Deus qui justificat, quis est qui condémnet? Christus Jesus, qui mórtuus est, immo qui et resurréxit, qui est ad dexteram Dei, qui étiam interpéllat pro nobis.

### Lectio iv.

**Q**UIS ergo nos separábit a charitaté Christi? tribulatio? an angústia? an fames? an núditas? an periculum? an persecutio? an gladius? (Sicut scriptum est: Quia propter te mortificámur tota die: æstimáti sumus sicut oves occisiónis.) Sed in his ómnibus superámus propter eum, qui diléxit nos. Certus sum enim quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principátus, neque virtútes, neque instántia, neque futúra, neque fortitúdo, neque altitúdo, neque profúndum, neque creatúra ália póterit nos separáre a charitaté Dei, quæ est in Christo Jesu Dómino nostro.

## In II. Nocturno

### Lectio v.

**A**BIÁNUS Románus, a Maximíno usque ad Décium regens Ecclésiám, septem Diáconis regiónés divísit, qui páuperum curam habérent. Tótidem Subdiáconos creávit, qui res gestas Mátyrum a septem notáriis scriptas colligerent. Idem státuit, ut quotánnis féria quinta in Coena Dómini vétere combústo, Chrisma renovarétur. Déni- que décimo tértio Kaléndas Februárii martyrio coronátur. (*Et in cæmetério Callísti via Appia sepúltus est.*)

### Lectio vj.

**S**EBASTIÁNUS, ex patre Narbonénsi, matre Medio- lanénsi natus, ob géneris nobilitátem, et virtútem Diocletiáno charus fuit; dux primæ cohórtis, Christiános, quorum fidem clam colébat, ópera et facultátibus adjuvabat; et qui ex eis tormentórum vim reformidáre videbántur cohortatióne sic confir- mábat, ut pro Jesu Christo multi se ultro tortóribus offérent.

obrazu jeho Syna, aby On byl prvorozený mezi mnoha bratřími. Ty pak, které předurčil, ty také povolal; a ty, které povolal, také ospravedlnil, a ty, které ospravedlnil, také oslavil.

**O** tedy máme k tomu říci? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale za nás za všechny ho vydal na smrt, jak by nám s ním nedal také všechno ostatní? Kdo vznese žalobu na vyvolené Boží? Když Bůh, ospravedlňuje, kdo by jen mohl odsoudit? Kristus Ježíš, který za nás umřel, ano i z mrtvých vstal, který je na pravici Boží, který se též přimlouvá za nás?

**R**DO nás tedy odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost nebo hlad nebo nahota nebo nebezpečství nebo pronásledování nebo meč? (Jak je psáno: „Neboť kvůli tobě jsme po celý den na smrt vydáváni; jsme pokládáni za ovce na zabíjení.“) Ale v tom všem dokonale vítězíme skrze Toho, jenž si nás zamiloval. Neboť jsem přesvědčen, že ani smrt ani život, ani Andělé ani knížata ani mocnosti, ani věci přítomné ani budoucí, ani síla, ani výška ani hloubka, ani žádné jiné stvoření nebude nás moci odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. (*Hejčl, upraveno*)



**A**BIÁN byl Říman, a jako papež vládl Církvi od dob císaře Maximina až do doby císaře Decia. Rozděлил město sedmi Jáhnům, kteří měli na starosti chudé. Také ustanovil Podjáhnny, kteří shromažďovali příběhy Mučedníků sepsané sedmi notáři. Také ustanovil, aby se každý rok na Zelený čtvrtek spálilo staré křížmo a posvětilo nové. Poté byl 20. ledna korunován korunou mučednictví. (*A byl pohřben v Calixtových katakombách na Via Appia.*)

**S**EBESTIÁN se narodil otci z Narbonne v jižní Francii a matce z Milána. Vznešeností rodu i svou odvahou byl drahý císaři Diokleciánovi. Jako velitel první kohorty pomáhal Křesťanům, jejichž víru tajně podporoval skutky i penězi. Ty z nich, kteří se zdáli vyděšeni krutostí mučení, svým povzbuzením tak posílil, že mnozí se pro Ježíše Krista sami nabídli mučitelům.



### Leċtio vij.

**I**N illis fuere Marcus et Marcellianus fratres, qui Romae in custodia erant apud Nicostratum: cuius uxor Zoë vocem, quam amiserat, Sebastiani oratione recuperavit. Quibus Diocletiano delatis, Sebastianum accersit, et a Christi fide conatur avertere. Sed cum nihil proficeret, ad palum alligatum sagittis configi iubet.

### Leċtio viij.

**Q**UEM omnium opinione mortuum, noctu sancta mulier Irène sepeliendi gratia iussit auferri; sed vivum repertum domi suae curavit. Itaque paulo post, confirmata valetudine, Diocletiano obviam factus, ejus impietatem liberior accusavit. Cuius aspectu cum ille primum obstupisset, quod mortuum crederet: rei novitate, et acri Sebastiani reprehensione excandescens, eum tamdiu virgis caedi imperavit, donec animam Deo redderet. *(Ejus corpus in cloacam dejectum, Lucina, a Sebastiano in somnis monita, ad catacumbas sepelivit, ubi illius nomine celebris ecclesia est aedificata.)*

### In III. Nocturno

Leċtio sancti Evangelii secundum Lucam.

### Leċtio ix. Cap. 6.

**I**N illo tempore: Descendens Jesus de monte, stetit in loco campetri, et turba discipulorum ejus, et multitudo copiosa plebis ab omni Judaea, et Jerusalem, et maritima, et Tyri, et Sidonis. Et reliqua.

Homilia sancti Ambrósii Episcopi.

Lib. 5. in Luc. Cap. 6. post initium.



**A**DVERTE omnia diligenter, quomodo et cum Apostolis ascendat, et descendat ad turbas. Quomodo enim turba nisi in humili Christum videret? Non sequitur ad excelsa, non ascendit ad sublimia. Denique ubi descendit, invenit infirmos: in excelsis enim infirmi esse non possunt.

### Leċtio x.

**H**INC etiam Matthaeus docet, in inferioribus debiles esse sanatos. Prius enim unusquisque sanandus est, ut paulatim virtutibus procedentibus ascendere possit ad montem. Et ideo unumquemque in inferioribus sanat, hoc est, a libidine revocat, injurias caecitatis avertit, ad vulnera nostra descendit: ut usu quodam et copia suae naturae, participes nos faciat esse regni coelestis.

**M**EZI nimi byli i bratři Marcus a Marcellianus, které v Římě uvěznil Nikostratus. Jeho žena Zoe jednou ztratila hlas a Šebestiánova modlitba jí jej opět navrátila. Když se to doneslo Dioklecianovi, nechal si Šebestiána zavolat a snažil se jej odvrátit od víry Kristovy. Avšak když se mu to nepodařilo, přikázal přivázat jej ke kůlu a prostřílet šípy.

**K**DYŽ už si všichni mysleli, že je mrtev, v noci přikázala svatá žena Irena, aby jej přinesli a pohřbili; když však uviděla, že je živý, vyléčila jej ve svém domě. Za nějaký čas, když nabyl plného zdraví, vypravil se k císaři Dioklecianovi, a přímo do očí mu vytknul jeho bezbožnost. Ten když jej uviděl, nejdříve byl překvapen tou novinou, neboť si myslel, že je mrtvý, avšak Šebestianovými ostrými výtkami byl natolik rozlícen, že rozkázal jej tak dlouho bít holemi, dokud svou duši Pánu nenavrátil. *(Jeho tělo vhodili do odpadní stoky, kde jej Lucina, ve snu Šebestiánem požádána, našla a pohřbila v katakombách. Na tomto místě pak byl v jeho slavném jménu vystavěn kostel.)*

**Z**A onoho času sestoupil Ježíš s hory, postavil se na pláni a spolu s ním i zástup jeho učedníků a velké množství lidí z celého Judska, Jerusalema a přímoří, a Tyru a Sidonu. A ostatní.



**B**EČLIVĚ si všímej všeho, jak šel Pán spolu s Apoštoly na horu, i jak sestoupil dolů k zástupům. Jak tedy mohl zástup Krista vidět jinak než když se k nim snížil? Lid jej nenásleduje za věcmi vznešenými, nedokáže vystoupit do výšin. Kamkoliv však Pán sestoupí, nachází nemocné: na výsostech totiž nemocní být nemohou.

**Z**DE nás také Matouš učí, že právě v ponížení jsou slabí uzdraveni. Nejdříve totiž musí být každý uzdraven, aby krůček po krůčku rostl ve ctnostech a tak mohl vystoupit na horu. A proto Pán uzdravuje každého v jeho ponížení, tedy odvolává jej od jeho tělesných tužeb, odvrací bezpráví slepoty, a sklání se k našim ranám, aby použil hojnou sílu své přirozenosti a dal nám spoluúčast na nebeském království.

Leċtio xj.

**B**EÁTI páuperes, quia vestrum est regnum Dei. Quátuor tantum beatitúdiŋes sanctus Lucas Domínicas pósuit, oċto vero sanctus Matthæus: sed in illis oċto, istæ quátuor sunt, et in quátuor istis, illæ oċto. Hic enim quátuor velut virtútes ampléxus est cardináles: ille in illis oċto mysticum númerum reserávit. Sicut enim spei nostræ oċtáva perféctio est, ita oċtáva summa virtútum est.

Leċtio xij.

**S**ED prius quæ sunt amplióra videámus. Beáti, inquit, páuperes: quóniam vestrum est regnum Dei. Primam benediċtióŋem hanc utérque Evangelista pósuit. Ordine enim prima est, et parens quædam generatióque virtútum: quia qui contémpserit sæculária, ipse merébitur sempitérna: nec potest quisquam méritum regni cœlestis adipisci, qui mundi cupiditate pressus, emergéŋdi non habet facultátem.

**B**LAHOSLAVENÍ chudí, neboť jejich jest království Boží. Svatý Lukáš uvádí pouze čtyři Pánova blahoslavenství, svatý Matouš pak osm. Avšak v jeho osmi jsou obsažena tato čtyři blahoslavenství, a v těchto čtyřech jeho osm. Lukáš totiž uvedl tato čtyři jako hlavní ctnosti, Matouš nám v těch svých ukázal tajemné číslo osm. Stejně jako osmička je dokonalostí naší naděje, je i počtem všech ctností.

**N**EJDŘÍVE se však podívejme, která jsou větší. Pán praví: „Blahoslavení chudí, neboť jejich je království Boží.“ Jako první blahoslavenství uvedli oba Evangelisté toto. Pořadím je tedy první, je totiž základem každého druhu ctnosti: kdo totiž pohrdá světskými věcmi, zaslouží si věčné. A nikdo, kdo je utlačován žádostivostí světa, nemůže dosáhnout zásluh království nebeského. Nedokáže totiž těmto žádostem uniknout.

DIE XXI. JANUARI

In Festo S. Agnetis.

Virginis et Martyris.

xij. Leċt. et M.

In I. Nocturno

De libro Ecclesiástici.

Leċtio j. Cap. 51.

**C**ONFITEBOR tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum Salvatórem meum. Confitebor nómini tuo: quóniam adjutor et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus meum a perditione, a láqueo linguæ iniquæ, et a lábiis operántium mendácium, et in conspéctu astántium factus es mihi adjutor.

**V**ELEBIT tě budu, Hospodine, Králi, a chválit tebe také jako Boha svého Spasitele. Velebit budu tvé jméno: neboť ochráncem a pomocníkem mně ses stal, a vysvobodil jsi mé tělo ze záhuby a z osidel jazyka utrhačného, od rtů páchajících lež; proti těm, kteří povstali, stal ses mi pomocníkem.

Leċtio ij.

**E**T liberásti me secúndum multitudinem misericórdiæ nóminis tui a rugiéntibus, præparátis ad escam, de mánibus quæréntium ánimam meam, et de portis tribulatiónum quæ circumdedérunt me: a pressúra flammæ, quæ circúmdedit me, et in médio ignis non sum æstuáta: de altitúdine ventris inferi, et a lingua coinquináta, et a verbo mendácii, a rege iniquo, et a lingua injústa.

**A**vysvobodil jsi mne podle velkého slitování svého jména ze zubů řvounů připravených mne sežrat, z rukou těch, kdo mi ukládali o život, od bran nesnází, které mne obklopovaly, od hrozby ohně, které mne obklopoval, zprostřed ohně, který mne nestrávil, z hlubiny chřtánu podsvětí, od jazyka nečistého a slova lživého, od krále nepravého a jazyka nespravedlivého.

Leċtio iij.

**L**AUDÁBIT usque ad mortem ánima mea Dóminum, et vita mea appropínquans erat in inferno deórsum. Circumdedérunt me úndique, et non

**D**UŠE má bude až do smrti chválit Pána a život můj blížil se hlubinám podsvětí. Obklíčili mne odevšad a nebylo, kdo by mi pomohl. Vyhlížela jsem

erat qui adjuvāret. Respiciens eram ad adiutorium hominum, et non erat. Memorata sum misericordiae tuae Domine, et operationis tuae, quae a saeculo sunt. Quoniam eruis sustinentes te Domine, et liberas eos de manibus Gentium.

#### Lectio iv.

**E**XALTASTI super terram habitationem meam, et pro morte defluente deprecata sum. Invocaui Dominum Patrem Domini mei, ut non derelinquat me in die tribulationis meae, et in tempore superborum sine adiutorio. Laudabo nomen tuum assidue, et collaudabo illud in confessione, et exaudita est oratio mea. Et liberaisti me de perditione, et eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor, et laudem dicam tibi, et benedicam nomini Domini.

#### In II. Nocturno

Ex libro sancti Ambrósii Episcopi de Virginitibus.

#### Lib. 1. post initium.

#### Lectio v.

**I**NDIE natalis est Virginis, integritatem sequamur. Natalis est Martyris, hostias immolamus. Natalis est sanctae Agnetis, mirantur viri, non desperant parvuli, stupeant nuptae, imitentur innuptae. Sed quid dignum ea loqui possumus, cuius ne nomen quidem vacuum laudis est? Devotio supra aetatem, virtus supra naturam: ut mihi videatur non hominis habuisse nomen, sed oraculum Martyris, quod indicavit quid esset futura.

#### Lectio vj.

**N**OMEN virginis, titulus est pudoris. Appellabo Martyrem: praedicavi satis. Prolixa laudatio est, quae non quaeritur, sed tenetur. Nemo est laudabilior, quam qui ab omnibus laudari potest. Quot homines, tot praecones, qui Martyrem praedicant, dum loquuntur. Haec tredecim annorum martyrium fecisse traditur. Quo detestabilior crudelitas, quae nec minusculae pepercit aetati: immo magna vis fidei, quae etiam ab illa testimonium invenit aetate. Fuitne in illo corpúsculo vulneri locus? Et quae non habuit, quo ferrum reciperet; habuit, quo ferrum vinceret.

#### Lectio vij.

**H**AEC inter cruentas carnificum impavida manus, haec stridentium gravibus immobilis tractibus catenarum, nunc furentis mucroni militis totum offerre corpus, mori adhuc nescia, sed parata, vel si ad aras invita raperetur, tendere Christo inter ignes

pomoc lidí, avšak nikdo se nenašel. Rozpomněla jsem se na tvá milosrdenství, Pane, a skutky tvé, které jsou navěky. Neboť zachraňuješ ty, kteří se na tebe spoléhají, Pane, a vysvobozuješ je z rukou Pohanů.

**P**OZDVIHL jsi mé sídlo nad povrch země, a prosila jsem, aby mne smrt minula. Vzáyvala jsem Boha, Otce Pána svého, aby mne neopouštěl v den mého utrpení, a *nenechal mne* v čase pyšných bez pomoci. Chválit budu jméno tvé ustavičně, budu je oslavovat a vzdávat díky, že má prosba byla vyslyšena. Neboť jsi mne vysvobodil ze záhuby, vytrhl jsi mne ze zlých časů. Proto slavit a chválit budu tebe, dobrořečit jménu Hospodinovu. (*Hejčl*)

**D**NES se narodila Panna, následujme příklad její čistoty. Narodila se Mučednice, *i my* přinesme oběti. Dnes se narodila svatá Anežka *Rímská*, podívejte se, muži, nezoufejte maličci, zasněte ženy vdané, napodobujte ji svobodné. Však co jí hodného můžeme říci, když samotné její jméno není prosto chvály? Oddanost přesahující její věk, síly nad přirozenost, že by se až zdálo, že její jméno\* není jen lidské jméno, ale předzvěst mučednictví, jež ukazuje, co se s ní stane.

\*pozn. *Agnes~Agnus – obětní beránek*

**J**MÉNO panny ukazuje čistotu (*ἄγνός* je řec. *čistý*). Když ji ještě nazvu Mučednicí, není co dodat. Snáze se pronáší chvála, již není třeba hledat, neboť je jistá. Nikdo není hodnější chvály než ten, jejž všichni pochváliti mohou. Kolik je lidí, tolik ji jako Mučednici prohlašuje, kdykoliv otevrou ústa. Říká se, že Anežka zemřela mučednickou smrtí ve třinácti letech. Čím děsivější je krutost, jež neušetřila ani tak mladý věk, tím větší je síla víry, jež i v tomto věku dokázala svědectví sobě nalézt. Bylo snad na tom tělíčku místo k ušetření rány? Avšak ta, jež neměla ani kam přijmout meč, dokázala nad mečem zvítězit.

**D**ETŘÁSLA se před krvavýma rukama mučitelů, stála pevně, když k ní táhli řinčící těžké řetězy, již nabídla celé své tělo ostří meče zběsilého vojáka, smrt ještě neznala, ale byla připravena zemřít. Když ji proti její vůli odvěkli k *pohanskému* oltáři, na-

manus, atque in ipsis sacrilegis focis trophæum Dómini signáre victóris: nunc ferrátis colla manúsque ambas insérere nélixibus. Sed nullus tam tenúia membra póterat nexus inclúdere.

### Leção viij.

**N**OVUM martyrii genus. Nondum idónea pœnæ, et jam matúra victóriæ: certáre difficilis, fácilis coronári: magistérium virtútis implévit, quæ præjudícium vehébat ætátis. Non sic ad thálamum nupta properáret, ut ad supplicii locum, læta succéssu, gradu festína virgo procéssit. Flere omnes, ipsa sine fletu. Mirári plerique, quod tam fácite vitæ suæ pródiga, quam nondum háuserat, jam quasi perfúncta donáret. Stupére univérsi, quod jam divinitátis testis existeret, quæ adhuc árbitra sui per ætátem esse non posset.

### In III. Nocturno

Leção sancti Evangelii secúndum Matthæum.

### Leção ix. Cap. 25.

**I**N illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Simile erit regnum cælórum decem virgínibus, quæ, accipiéntes lampades suas, exierunt obviam sponso et sponsæ. Et reliqua.

Homilia sancti Joánnis Chrysóstomi.

### Homilia 79. in Matth.

**M**AGNA quædam de virginitáte disserúerat, dicens: Qui potest cápere cápiat. Nec ignorábat, de virginitáte magnam esse vulgo existimatióem, quippe cum sit ea res natúra sublimis: quod inde patet, quia neque in véteri testaménto a priscis illis sanctísque viris culta fuit, et in novo nulla legis necessitáte jubétur: non enim id imperávit, sed fidélium voluntáti permísit.

### Leção x.

**Q**UÓNIAM ígitur et magna res erat, ac de ea apud multos magna erat existimátio, ne quis, ea perfécta, se totum perfécisse putaret ac cetera negligeret, hanc parábolam pósuit; ut osténderet, virginitátem, quamvis cetera habeat, si misericórdiæ bonis carúerit, cum fornicatóribus éjici. Ac mérito quidem inhumanum ac misericórdia caréntem cum illis cóllocat; fornicátor enim córporum, istæ vero pecuniárum cupiditáte vincúntur.

### Leção xj.

**N**ON est autem córporum et pecuniæ par cupiditas; sed acrior multo atque vehementior illa

tahovala přes oheň ruce ke Kristu, a na samotné svatokrádežné hranici ukazovala vítězné znamení Páně. Již vkládá obě ruce i krk do železných okovů. Není však okovu, jenž by mohl tak útlé ručky spoutat.

**N**OVÝ druh svědectví. Je příliš mladá na trest, ale dost vyspělá na vítězství. Těžko může bojovat, snadno ji však korunovat. Naplnila učení ctnosti, i přes nevýhodu raného věku. Nespěchala by takto v den své svatby do ženichovy komnaty jako nyní na místo popravčí, kam radostně, spěšným krokem panna přichází. Všichni pláčou, ona však ne. Mnozí se diví, že tak snadno zahazuje svůj život, i když jej ještě neochutnala, avšak ona jej daruje, jako by jej už celý prožila. Všichni jsou překvapeni, že je již svědkem Bohu, když sama u soudu pro svůj věk ještě svědčit nemůže.

**Z**A onoho času řekl Ježíš svým učedníkům toto podobenství: Podobné bude království nebeské deseti pannám, jež vzaly své lampy a vyšly naproti ženichovi a nevěstě. A ostatní.

**P**ÁN řekl některé věci i o panenství, a dodal: „kdo může pochopit, pochop.“ A dobře věděl, že panenství je chováno mezi lidmi ve velké úctě, neboť je to věc nadpřirozeně vznešená. Víme však, že ani ve starém zákoně je dávní svatí mužové nepěstovali, ani v novém zákoně není žádným přepisem přikázáno jako nutnost. Pán tedy panenství nenařídil, nýbrž je svým věrným dovolil, pokud si tak budou přát.

**P**ROTOŽE panenství tedy byla velká věc, a u mnohých bylo chováno ve velké úctě, řekl Pán toto podobenství, aby se ten, kdo žije v čistotě, nepovažoval za zcela dokonalého a nezanedbával ostatní věci. Aby ukázal, že i s panenstvím, přestože má onen člověk všechno ostatní, pokud postrádá dobra milosrdenství, bude spolu s cizoložníky zavržen. A právem se mu tak stane, nemilosrdnému nelidovi. Cizoložník je přemožen touhou po těle, pošetil panny zase touhou po penězích.

**T**OUHA tělesná totiž není rovna touze po penězích, avšak ta tělesná je mnohem mocnější a



córpórum est. Quanto igitur cum imbecilliore luc-  
tántur, tanto minus venia dignæ sunt, si vincántur.  
Idcirco etiam fatuas appellávit; quóniam, majori  
certamine superato, in faci-liore totum perdidérunt.

Leñtio xij.

**L**ÁMPADES autem hoc loco illud ipsum virginitá-  
tis domum appéllat et sanctimóniæ puritátem;  
óleum vero benignitátem, eleemosynam, impensum  
indigéntibus auxílium. Tardánte autem sponso dor-  
mitavérunt omnes, et dormiérunt. Non parvum  
témporis rursus spátium interjectum osténdit, ut di-  
scípulos, regnum ipsíus mox futúrum exspectántes,  
ab ea opinióne dedúceret; id enim illi sperábant:  
quaprópter crebro ab hujúsmodi eos spe révocat.

naléhavější. Když bojujeme se slabším, o to méně  
jsme hodni smilování, pokud jsme přemoženi. Proto  
Pán nazývá ony panny pošetilými, protože poté, co  
zvítězily ve větším boji, v tom snazším vše ztratily.

**S**AMOTNÉ lampy Pán na tomto místě nazývá pří-  
bytkem panenství a posvátnou čistotou, olej pak  
dobrotou a almužnou, vydanou na pomoc po-  
třebným. Když se ženich zpozdil, všichni usnuli  
a spali. Pán ukázal, že mezitím neuplynulo zrovna  
málo času, aby učedníky, kteří očekávali, že jeho  
království přijde brzy, od tohoto názoru odradil. Oni  
v to totiž doufali, i když to Pán často popíral.

DIE XXII. JANUARI

In Festo SS. Vincentii et Anastasii.

Martyrum.

iiij. Leñt. et M.

In I. Nocturno

De libro Sapiéntiæ.

Leñtio j. Cap. 5.



**S**TABUNT justi in magna constántia advérsus  
eos, qui se angustiavérunt, et qui abstulé-  
runt labóres eórum. Vidéntes turbabúntur  
timóre horribili, et mirabúntur in subitatio-ne inspe-  
rátæ salutis, dicéntes intra se, pœniténtiam agéntes,  
et præ angústia spíritus geméntes: Hi sunt, quos  
habúimus aliquándo in derísium, et in similitúdinem  
impropérii. Nos insensáti vitam illórum æstimábá-  
mus insániam, et finem illórum sine honóre.



**T**EHDY Tehdy spravedlivý stane ve velké dů-  
věře před těmi, kteří ho sužovali, jeho trá-  
pením jen pohrdali. Až to hříšníci uvidí,  
zneklidní hrozným strachem a budou bez sebe nad-  
nenadálou spásou spravedlivého. Navzájem si  
řeknou plni výčitek a se vzdycháním v úzkosti duše:  
„To je ten, jemuž jsme se kdysi posmívali, stíhali ho  
svou pohanou. Jeho život jsme pokládali za bláznov-  
ství a jeho konec za bezectný. (ČLP)

Leñtio ij.

**V**INCÉNTIUS, Oscæ in Hispânia citerióre natus,  
sacras lítteras a Valério Cæsaraugustáno Epís-  
copo didicit: cujus etiam partes suscepit prædicándi  
Evangélium. Ea re ad Daciánum deláta, vinc-tus Va-  
léntiam addúci jubétur: ubi verbéribus, equúleo,  
craticula, férreis únguibus, candéntibus láminis,  
testáceis fragmentis, cárceris squalóribus, tortórum  
immanitáte, tyranníque furóribus et blandítiis supe-  
rátis, victor ad cœléstem martyrii corónam advolá-  
vit.



**V**INCENC se narodil ve městě Huesca v Aragon-  
sku. Posvátným písmům jej vyučil Valerius,  
Biskup ve městě Zaragoza, jehož pro vadu řeči také  
zastupoval při kázání Evangelia. Když se to doneslo  
prefektu Daciánovi, přikázal Vincence zatknout a  
přivést do Valencie. Tam překonal bití, natahování  
na skřípec, pečení na grilu, železné háky, rozpálené  
pláty, hliněné střepy, špinu vězení, přemíru utrpení,  
zběsilost tyranovu i pokoušení, a jako vítěz se vznesl  
pro svou nebeskou korunu mučednictví.

Leñtio iiij.

**A**NASTÁSIUS Persa, mónachus, Heraclíó imperató-  
re, cum sanctam Jerosolymórum terram visitás-  
set, ad Cæsaráam Palæstinæ pro Christi religióne  
víncula et vérbera constán-ter perpéssus est. Mox a



**A**NASTÁS byl perský mnich za dnů císaře Hera-  
kleia. Když navštívil svatá místa v Jerusále-mě,  
byl v palestinské Caesareji zatčen pro Kristovo ná-  
boženství a trpěl neustálá bití. Brzo nato jej zase

Persis ob eámdem causam váriis cruciátibus afféctus, a rege Chósroa, una cum septuagínta áliis Christiánis secúri percútitur.

Peršané ze stejného důvodu sužovali různými druhy mučení, nakonec jej král Husrav spolu se sedmdesáti dalšími křesťany nechal stít sekyrou.

DIE XXIII. JANUARI

**In Festo Desponsationis S. Mariæ Virginis cum S. Joseph.**

in Bohemia et Lusatia: MM. maj.

In I. Nocturno

Incipiunt Cántica Canticórum.

Lectio j. Cap. 1.



SCULÉTUR me ósculo oris sui: quia melióra sunt úbera tua vino, fragrántia unguéntis óptimis. Oleum effúsum nomen tuum : ídeo adoléscentulæ dilexérunt te. Trahe me: post te currémus in odórem unguentórum tuórum. Introduxit me Rex in cellária sua: exultábimus et lætábimur in te, mémoires úberum tuórum super vinum: reñti díligunt te.



ĚŽ by mne políbil polibkem svých úst! Neboť lepší jsou tvá prsa než víno, voní nejlepšími mastmi. Olej rozlitý je tvé jméno, pročez tě dívky milují. Veď mě za sebou! Poběžíme po vůni tvých mastí. Král mě uvedl do svých pokojů, budeme z tebe se veselit, plesat, chválit víc tvá prsa než víno; po zásluze tě milují.

Lectio ij.

DIGRA sum, sed formósa, filiæ Jerúsalem, sicut tabernácula Cedar, sicut pelles Salomónis. Nolíte me consideráre quod fusca sim, quia decolorávit me sol: filii matris meæ pugnávérunt contra me, posuérunt me custódem in víneis: víneam meam non custodívi. Indica mihi, quem díligit ánima mea, ubi pascas, ubi cubes in merídie, ne vagári incípíam post greges sodálium tuórum.

ČERNÁ jsem, ale krásná, dcery jerusalémské, jako stánky Kedaru, jako kůže Šalamounovy. Nehleďte na mne, že jsem snědá, slunce mne opálilo: synové mé matky proti mně brojící učinili mě strážnou svých vinic, vinici svou jsem však střežit nemohla. Pověz mi ty, ježž miluje duše má, kde pásáš, a kde v poledne odpočíváš, abych se zbytečně nepotulovala za stády tvých druhů.

Lectio iij.

SI ignóras te, o pulchérissima inter mulieres, egrédere, et abi post vestigia gregum, et pasce hœdos tuos juxta tabernácula pastórum. Equitátui meo in cúrribus Pharaónis assimilávi te, amíca mea. Pulchræ sunt genæ tuæ sicut túrturis: collum tuum sicut monília. Murénulas áureas faciémus tibi, vermiculátas argénto.

DĚVÍŠ-LI sama, nejkrásnější z žen, vyjdi, krácej po stopách stád a pas své kozičky u stanů pastýřů. K spřežení faraonových vozů přirovnal bych tě, má přítelkyně. Krásné jsou tvé líce jako líce hrdličky, hrdlo tvé jako stužky perel. Řetízku zlatých dáme ti nadělat, prokládaných stříbrem.

Lectio iv.

DUM esset Rex in accúbitu suo, nardus mea dedit odórem suum. Fascículus myrrhæ díléctus meus mihi, inter úbera mea commorábitur. Botrus Cypri díléctus meus mihi, in víneis Engáddi. Ecce tu pulchra es amíca mea, ecce tu pulchra es, óculi tui columbárum. Ecce tu pulcher es dílécte mi, et decórus. Léctulus noster flóridus: tigna domórum nostrárum cédrina, laqueária nostra cypréssina.

DOKUD král odpočívá u stolu, můj nardus vydává svou vůni. Můj milý jest mi kytičkou myrrhy, která spočívá uprostřed mých prsou. Můj milý jest mi cypřišovým hroznem vyrostlým v engaddských vinicích. Hle, jak jsi krásná, má přítelkyně, jak jsi krásná! Oči tvé jsou oči holubic. Jak jsi krásný, milý můj, rozkošný! Lůžko naše je z květů. Trámy našeho paláce jsou cedry, naše stropy jsou cypřiše. (Hejčl, upraveno)

In II. Nocturno  
Sermo sancti Bernardi Abbátis.

Homilia 2. super Missus est.

Lectio v.



PORTÉBAT a Príncipe mundi aliquámdiu celári Divíni concílii sacramentum; non quod Deus, si opus suum fácere vellet, impedíri posse illud metúeret: sed quia ipsa, qui non solum poténter quaecúmque vóluit, fecit, sicut in ómnibus suis quasdam rerum vel témporum congruéntias propter órdis pulchritúdinem serváre consuévít: ita in hoc quoque tam magnífico ópere suo, nostræ vidélicet reparatiónis, non tantum poténtiam suam, sed et prudéntiam suam osténdere vóluit.

Lectio vj.

ET quamquam illud áliter quómodo vellet, perfícere potuísset; plácuit tamen eo pótius modo et órdis hóminem sibi reconciliáre, quo nóverat cecidísse: ut sicut diábolus prius sedúxit Fœminam, et póstmodum Virum per Fœminam vicit, ita prius a Fœmina Vírgine seducerétur, et post a Viro Christo apérte debellarétur: quátenus malítiæ fraudi dum ars pietátis illúderet, ac maligni fortitúdinem Christi virtus contéreret, diábolo Deus prudéntior appareret et fórtior.

Lectio vij.

CONVÉNIENS ergo erat, ut suáviter quoque ómnia coeléstia scílicet et terréna dispóneret: quátenus et illinc dejiciens inquiétum, reliquos firmáret in pace et hic debelláturus ínvidum, nobis prius suæ humilitátis et mansuetúdinis valde necessarium exémpulum relinquerétur, sicque mirábili fieret moderámine sapiéntiæ, ut et suis suávis et hóstibus fortis appareret.

Lectio viij.

QUID enim prodest diábolum a Deo vinci, nobis manéntibus supérbis? necessarió ígitur desponsáta est María Joseph, quando per hoc et a cánibus Sanctum absconditur, et a sponso Virginitas comprobátur et Vírginis tam verecúndiæ párcitur, quam famæ providétur. Quid sapiéntius? quid dígnius Divína Providéntia? uno tali consílio secrétis coeléstibus et admíttitur testis, et íntegra servátur fama Vírginis Mariæ.



LUŠELO se před Knížetem tohoto světa ještě po nějakou dobu skrývat tajemství Božího úradku. Ne že by se Bůh, když chtěl uskutečnit toto své dílo, snad obával, že mu v něm může zabránit. Ale protože ten, jenž cokoliv chtěl, nejen mocně učinil, ale také si zvykl zachovávat určitý soulad událostí a času ve veškerém svém díle, neboť řád je krásný, tak i v tomto tak vznešeném svém díle, totiž v *díle* naší spásy, chtěl ukázat nejen svou moc, ale také svou moudrost.

APřestože to mohl učinit, jakkoliv jinak by chtěl, zalíbilo se mu člověka se sebou smířit spíše tím způsobem a v tom pořadí, v jakém věděl, že padl. Tak jako ďábel prvně svedl Ženu, a poté přemohl Muže skrze Ženu, tak byl on sám také prvně sveden Ženou a Pannou, a poté nad ním Muž Kristus otevřeně zvítězil. V tom, jak lest zloby zesměšnilo umění lásky a sílu zlého rozdrtila Kristova ctnost, ukázal se Bůh moudřejším a silnějším než ďábel.

PŘÍHODNĚ tedy bylo, aby *Bůh* tak sladce to všechno na nebi a samozřejmě i na zemi přichystal. Tím, že s nebe svrhl zmatek, ostatní upevnil v pokoji, a zde zvítězil nad závistivcem, zanechal nám v první řadě velmi potřebný příklad své pokory a mírnosti. Tak se totiž stává podivuhodným kormidlem moudrosti, kdy se svým milým ukazuje jako sladký, a nepřátelům jako silný.

CO však prospěje, když Bůh sice ďábla přemůže, ale my zůstaneme pyšní? Bylo tedy nutné, aby se Maria zaslíbila Josefovi, a tím byla *Nejsvětější* Svátost v *lůně matky* ukryta před psy, též Panenství potvrzeno snoubencem. Panna je ušetřena hanby a uchráněna před pomluvami. Co by mohlo být moudřejší? Co více hodno Božské prozřetelnosti? Jedním takovým úradkem je nebeskému tajemství zajištěn svědek a zachována neporušená pověst Panně Marii.

### In III. Nocturno

Lección sancti Evangelii secundum Matthæum.

#### Lección ix. Cap. 1.

**Q**UM esset desponsata Mater Jesu Maria Joseph, antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu Sancto. Et reliqua.

Homilia sancti Hierónymi Presbyteri.

#### Lib. 1 Comment. in Cap. 1. Matthæi.



**Q**UARE non de simplici virgine, sed de desponsata concipitur? Primum, ut per generationem Joseph, origo Mariæ monstraretur: secundo, ne lapidaretur a Judæis ut adultera: tertio, ut in Ægyptum fugiens haberet solatium. Martyr Ignatius etiam quartam addidit causam, cur a desponsata conceptus sit: Ut partus, inquiens, ejus celaretur diabolo, dum eum putat non de virgine, sed de uxore generatum.

#### Lección x.

**A**NTEQUAM convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto. Non ab alio inventa est, nisi a Joseph, qui pene licentia maritali futuræ uxoris omnia nóverat. Quod autem dicitur: Antequam convenirent, non sequitur ut postea convenerint: sed Scriptura quod factum non sit, ostendit.

#### Lección xj.

**J**OSEPH autem vir ejus, cum esset justus, et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. Si quis fornicariæ conjungitur, unum corpus efficitur, et in lege præceptum est, non solum reos, sed et cónscios criminum obnoxios esse peccati: quomodo Joseph, cum crimen celaret uxoris, justus scribitur? Sed hoc testimónium Mariæ est, quod Joseph sciens illius castitatem, et admirans quod evenerat, celat siléntio, cujus mystérium nesciebat.

#### Lección xij.

**J**OSEPH, fili David, noli timere accipere Mariam uxorem tuam. Jam et supra diximus, sponsas uxóres appellari: quod plénius liber adversus Helvidium docet. Et blandiétis afféctu ei per sómnum Angelus loquitur, ut justitiam siléntii comprobáret. Simúlque notándum, quod Joseph filius esse dicatur David, ut María quoque de stirpe David monstraretur.

**R**DYŽ Maria, matka Ježíšova, byla zasnoubena s Josefem, než začali spolu žít, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. A ostatní.



**P**ROČ byl Pán počat ze zasnoubené ženy a ne z prosté panny? Za prvé, aby se skrze původ Josefův ukázal i původ Mariin. Za druhé, aby nebyla Židy ukamenována jako cizoložnice. A za třetí, aby měla pomoc a útěchu, až bude muset uprchnout do Egypta. Ignác Mučedník přidává ještě čtvrtý důvod, proč byl Pán počat ze zasnoubené ženy: aby zrození Páně bylo skryto před ďáblem, neboť ten si myslel, že se *Bůh* nezrodí z panny, ale z manželky.

**D**EŽ začali spolu žít, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Nikdo jiný to nevěděl, pouze Josef, který již měl na dosah právo manžela vědět o své budoucí ženě vše. Je totiž psáno: „než začali spolu žít,“ a to ještě neznamená, že spolu pak opravdu žili. Avšak Písmo také ukazuje, co se nestalo, *totiž že předtím spolu nežili*.

**A**VŠAK Josef, její muž, protože byl spravedlivý, nechtěl ji vystavit pohaně, chtěl ji tajně propustit. Pokud jsou dva spojeni v smilstvu, stanou se jedním tělem, a v zákoně je přikázáno, že hříchem jsou stížení nejen provinění, ale dokonce i ti, kteří o provinění věděli. Jak by tedy mohl být Josef *dle Písma* spravedlivý, kdyby kryl hřích manželky? Toto však svědčí, že Josef věděl o Mariině čistotě, a v obdivu nad tím, co se stalo, skryl svým mlčením toho, jehož tajemství neznal.

**J**OSEFE, synu Davidův, neboj se přijmout Marii za svou manželku. Již dříve jsme si řekli, že ze snoubenek se slovem stávají manželky, jak o tom obšírněji pojednává spis proti Helvidiovi. A ve snu s ním mluvil Anděl, aby jej uklidnil a utvrdil ve spravedlnosti jeho mlčení. Stojí též za zmínku, že Josef byl nazván synem Davidovým, aby se ukázalo, že Maria je také z pokolení Davidova.



DIE XXIV. JANUARI  
**In Festo S. Timothei.**  
Episcopi et Martyris.  
iij. Lect. et M.

In I. Nocturno  
De Actibus Apostolorum.

Lectio j. Cap. 20.

**A** Miléto Paulus mittens Ephesum, vocávit majóres natu Ecclésiæ. Qui cum venissent ad eum, et simul essent, dixit eis: Vos scitis a prima die, qua ingressus sum in Asiam, quáliter vobíscum per omne tempus fúerim, sérviens Dómino cum omni humilitáte, et lácrymis, et tentatióibus, quæ mihi accidérunt ex insidiis Judæorum: quómodo nihil subtráxerim útilium, quo minus annuntiárem volans, et docérem vos públice, et per domos, testíficans Judæis, atque Gentílibus in Deum pœniténtiam, et fidem in Dóminum nostrum Jesum Christum.

Lectio ij.

**T**IMÓTHEUS, Lystris in Lycaónia natus ex patre Gentíli et matre Judæa, Christiánam colébat religiónem, cum in ea loca venit Paulus Apóstolus. Qui fama commótus, quæ de Timóthei sanctitáte percrebúerat, ipsum adhíbuit sócium suæ peregrinatiónis: sed propter Judæos qui se ad Christum convérterant, sciéntes Timóthei patrem esse Gentilem, eum circúmcidit. Cum ígitur ambo Ephesum venissent, ibi ordinátus est Epíscopus ab Apóstolo, ut eam Ecclésiám gubernáret.

Lectio iij.

**A**D quem Apóstolus duas epístolas scripsit, áltérā Laodicéa, áltérā Roma; quibus in pastorális officii cura confirmátus, cum sacrificium, quod uni Deo debétur fíeri dæmonum simulácris, ferre non posset; pópulum Ephesínus, Diánæ in ejus celebritáte immolántem, ab illa impietáte removére conátus, lapídibus óbrutus est; ac pene mórtuus, a Christiánis eréptus et in montem óppido vicínus delátus, nono Kaléndas Febrúarii obdormívit in Dómino.

**V** Milétu poslal Pavel vzkaz do Efesu a zavolal si starší církve. Když k němu přišli a byli tam všichni najednou, řekl jim: „Vy víte, jak jsem si u vás počínal od prvního dne, kdy jsem přišel do Asie. Sloužil jsem Pánu s velkou pokorou, v slzách a zkouškách, které mě potkaly pro úklady Židů. Víte, že jsem vám nezamlčel nic, co by vám bylo ku prospěchu; všechno jsem vám řekl, když jsem vás učil ve shromáždění i v rodinách. Naléhal jsem na Židy i Pohany a vyzýval je, aby se obrátili k Bohu a uvěřili v našeho Pána Ježíše Krista.

**T**IMOTEJ se narodil v Lystře v provincii Lycaonia pohanskému otci a židovské matce. Pěstoval již křesťanské náboženství, když do těch míst přišel Apoštol Pavel. Ten byl tak pohnut pověstí svatosti, která se o Timotejovi rychle šířila, že jej požádal, aby mu dělal společníka na cestách. Avšak kvůli Židům, kteří se obrátili ke Kristu a věděli, že Timotejův otec je pohan, jej obřezal. Když pak přišli do Efesu, Apoštol jej vysvětil na Biskupa, aby vedl místní Církev.

**A**POŠTOL mu napsal dva dopisy, jeden z Laodiceje, druhý z Říma. Těmi byl takovým způsobem utvrzen v péči o svůj pastýřský úřad, že již dále nedokázal snášet oběti pohanským modlám, neboť věděl, že oběti se smí přinášet pouze jedinému Bohu. Když tedy lid v Efesu chtěl obětovat Dianě v den její slavnosti, pokusil se je Timotej od takové bezbožnosti odradit, ale byl ukamenován. Na prahu smrti jej Křesťané zachránili a odnesli na horu poblíž města, kde 24. ledna zesnul v Pánu.

DIE XXV. JANUARI  
**In Conbersione S. Pauli.**

Apostoli.

MM. maj.

In I. Nocturno  
De Actibus Apostolorum.

Leċtio j. Cap. 9.

**S**AULUS adhuc spirans minarum, et cædis in discipulos Dómini, accessit ad principem sacerdotum, et petiit, ab eo epístolas in Damáscum ad synagógas: ut si quos invenísset huius viæ viros, ac mulieres, vinc̃tos perduc̃eret in Jerúsalem. Et cum iter fáceret, cóntigit ut appropinquáret Damáscó.

Leċtio ij.

**E**T súbito circumfúlsit eum lux de cœlo. Et cadens in terram audívit vocem dicentem sibi: Saule, Saule, quid me perséqueris? Qui dixit: Quis es Dómine? Et ille: Ego sum Jesus, quem tu perséqueris. Durum est tibi contra stímulum calcitráre. Et tremens, ac stupens dixit: Dómine, quid me vis fácere? Et Dóminus ad eum: Surge, et ingrédere civitatē, et ibi dicétur tibi quid te opórteat fácere.

Leċtio iij.

**V**IRI autem illi, qui comitabántur cum eo, stabant stupefácti, audiéntes quidem vocem, néminem autem vidéntes. Surréxit autem Saulus de terra, apertisque óculis nihil vidébat. Ad manus autem illum trahéntes, introduxérunt Damáscum. Et erat ibi tribus diébus non videns, et non manducávit, neque bibít.

Leċtio iv.

**E**RAT autem quidam discipulus Damásci, nómine Ananíás: et dixit ad illum in visu Dóminus: Ananía. At ille ait: Ecce ego, Dómine. Et Dóminus ad eum: Surge, et vade in vicum, qui vocátur Rectus: et quære in domo Judæ Saulum nómine Tarsensem: ecce enim orat.

In II. Nocturno  
Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

Serm. 14. de Sanctis.

Leċtio v.

**H**ODIE de Actibus Apostolorum léctio hæc pronuntiáta est, ubi Paulus Apóstolus, ex persecutore Christianórum, annuntiátor factus est Christi. Prostrávit enim Christus persecu-

**A**LE Šavel soptil ještě hrozbami a *sliboval* smrt učedníkům Páně. Přistoupil tedy k veleknězi a žádal od něho listy pro synagogy do Damašku, aby, nalezne-li nějaké stoupence toho učení, muže i ženy, přivedl je v poutech do Jerusalema. Když však byl na cestě, stalo se, že se přiblížil k Damašku

**D**ÁHLE ho však ozářilo světlo s nebe. I padl na zem a uslyšel hlas, který k němu praví: „Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ?“ On pak řekl: „Kdo jsi, Pane?“ A On: „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Ale těžko se ti bude kopat proti ostruhám.“ Pavel se chvěl a s úžasem pravil: „Pane, co chceš, abych činil?“ A Pán k němu: „Vstaň a vejdi do města; tam ti bude řečeno, co máš činiti.“

**M**UŽI však, kteří jej doprovázeli, stáli ohromeni; slyšeli sice hlas, ale neviděli nikoho. Vstal tedy Šavel se země, když však otevřel oči, neviděl nic. Vzali ho tedy za ruku a přivedli do Damašku. A po byl tam tři dny, kdy nic neviděl, a nejedl ani nepil.

**V**Damašku žil jeden učedník jménem Ananiáš. I řekl k němu Pán ve vidění: „Ananiáši!“ On řekl: „Tu jsem, Pane!“ A Pán k němu: „Vstaň a jdi do ulice, která se nazývá Přímá, a vyhledej v domě Judově muže jménem Šavla z Tarsu. Hle, modlí se!“ (*Col, lehce upraveno*)

**D**NES se čte toto čtení ze Skutků Apoštolských, kde Apoštol Pavel je z pronásledovatele Křesťanů učiněn hlasatelem Krista. Kristus totiž srazil na tvář pronásledovatele, aby

tórem, ut fáceret Ecclesiæ doctórem: percútiens eum, et sanans; occídens, et vivíficans: occísus agnus a lupis, et fáciens agnos de lupis.

#### Leŕtio vj.

**I**TA enim in præclára prophetía cum Jacob Pátriarcha benedíceret filiis suis (præséntes tangens, futúra prospiciens) prædíctum erat, quod in Paulo cóntigit. Erat autem Paulus, sicut ipse testátur, de tribu Bénjamin. Cum autem Jacob, benedícens filios suos, venísset ad benedicéndum Bénjamin, ait de illo: Bénjamin lusus rapax. Quid ergo? lusus rapax semper? Absit; sed qui mane rapit prædam, ad vésperam dividit escas.

#### Leŕtio vij.

**H**OC in Apóstolo Paulo implétum est, quia et de illo díctum erat. Jam, si placet, audiámus illum mane rapiéntem: ad vésperam escas dividéntem. Mane et véspere pósita sunt pro eo, ac si dicerétur, prius et póstea. Sic ergo accipiámus: Prius rapiet, póstea dívidet escas.

#### Leŕtio viij.

**A**TTÉNDITE raptórem: Saulus, inquit, accéptis epístolis a princípibus sacerdotum, ibat, ut ubicúmque inveníret Christiános, ad sacerdótes attráheret et addúceret, útique puniendos. Audívimus, mane rapiet: videámus ad vésperam quáliter dívidat escas. Voce Christi prostrátus de cælo, et accípiens désuper interdíctum jam sæviéndi, cécidit in fáciem suam, prius prosternéndus, póstea erigéndus; prius percutiéndus, póstea sanándus.

### In III. Nocturno

Leŕtio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

#### Leŕtio ix. Cap. 19.

**I**N illo témpore: Dixit Petrus ad Jesum: Ecce nos reliquimus ómnia, et secúti sumus te: quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Homilia venerábilis Bedæ Presbýteri.

#### Homil. in Natali S. Ben.

**P**ERFÉCTUS ille est, qui ábiens véndit ómnia quæ habet, et dat paupéribus, ac véniens séquitur Christum; habébit enim thesáurum non deficiéntem in cælis. Unde bene, interrogánte Petro, dixit tálibus Jesus: Amen dico vobis, quod vos qui secúti estis me, in regeneratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ, sedé-

z něj učinil učitele Církve. Přitom jej srazil a *opět* uzdravil, zabil a *opět* oživil. Beránek byl zabit vlky, avšak z vlků přitom učinil beránky.

**J**AK totiž v přeslavném proroctví, kdy Patriarcha Jákob žehnal svým synům (dotýkal se přítomných, hleděl však do budoucnosti), bylo předpověděno i to, co se týká Pavla. Pavel totiž byl, jak i on sám potvrzuje, z kmene Benjamínova. Když Jákob žehnal svým synům a přišel k Benjamínovi, aby mu požehnal, řekl o něm: „Benjamín je dravý vlk.“ Co to znamená? Je dravým vlkem vždy? Nikoliv. Ale takovým, jenž ráno uloví kořist a k večeru dělí potravu.

**T**O se naplnilo v Apoštolu Pavlovi, neboť i o něm to bylo řečeno. Již, chceme-li, si poslechněme, jak ráno loví, a k večeru dělí potravu. Ráno a večer jsou pro něj, mohli bychom říct, před tímto *obrácením* a po něm. Tak tedy chápějme ono: „Před *obrácením* loví, po něm bude dělit potravu.“

**P**OHLEĎTE jak lovil: Saul, praví *Písmo*, přijal dopisy od velekněží, šel, a kdekoliv našel Křesťany, přitáhl je nebo přivedl k velekněžím, v každém případě proto, aby byli potrestáni. Slyšeli jsme, že ráno loví, podívejme se, jak večer rozdělí potravu. Hlasem Kristovým z nebe byl sražen na zem, pak však uposlechl hlasu shora, aby již přestal běsnit, padl na tvář svou, takže se nejprve sklonil, aby mohl býti pozdvížen; nejdříve byl sražen, aby poté mohl býti uzdraven.

**Z**A onoho času řekl Petr Ježíšovi: Hle, opustili jsme vše a následujeme tebe. Co tedy bude s námi? A ostatní.

**D**OKONALÝ je ten, kdo na odchodu prodá vše, co má, a rozdá to chudým, pak odejde, a následuje Krista. Bude mít totiž poklad nepomíjející v nebi. Proto zcela správně říká Ježíš toto, když se ptal Petra: „Amen pravím vám, že vy, kteří mě následujete, na oplátku, až bude Syn člověka sedět na stoličce své vznešenosti, budete i vy

bitis et vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israël.

#### Lectio x.

**I**N hac quippe vita pro ejus nómine laborantes, in alia præmium sperare dócuit, id est, in regeneratione; cum videlicet in vitam immortalem fuerimus resurgendo regenerati, qui in vitam caducam mortaliter eramus geniti. Et justa prorsus retributio, ut, qui hic pro Christo humanæ glóriam celsitudinis neglexerunt, illic a Christo júdices glorificati singulariter cum eo assideant qui a sequendis ejus vestigiis nulla ratione póterant avelli.

#### Lectio xj.

**N**EMO autem putet duodecim tantum Apóstolos, quia pro Juda prævaricante Matthias electus est, tunc esse iudicatos: sicut nec duodecim solæ sunt tribus Israël iudicandæ: alióquin tribus Levi, quæ tertiadécima est, injudicata recedet. Et Paulus, qui tertiusdecimus est Apóstolus, iudicandi sorte privabitur? cum ipse dicat: Nescitis quóniam angelos iudicabimus, quanto magis sæcularia?

#### Lectio xij.

**S**CIÉNDUM namque est, omnes, qui ad exemplum Apostolorum, sua reliquerunt ómnia et secuti sunt Christum, júdices cum eo venturos, sicut étiam omne mortaliu genus esse iudicandum. Quia enim duodenario sæpe número solet in Scripturis universitas designari, per duodecim sedes Apostolorum ómnium numerositas iudicantium, et, per duodecim tribus Israël, universitas eorum qui iudicandi sunt, ostenditur.

sedět na dvanácti stolicích a soudit dvanáct kmenů israelských.“

**P**ÁN nás učí, že v tomto životě sice trpíme pro jeho jméno, v tom dalším však můžeme doufat v odměnu, tedy ve znovuzrození. V té době totiž budeme vzkříšením opět zrozeni v nesmrtelný život, my, kteří jsme se narodili v život smrtelný a porušitelný. Je to tedy spravedlivá odměna pro ty, kteří pro Krista pohrdli vznešeností lidské slávy, tam je pak Kristus oslaví jako soudce a jedinečným způsobem s ním zasednou ti, jež nebylo možno žádným způsobem odradit od následování jeho kroků.

**O**VŠEM nemysleme si, že v onen čas zasedne za soudní stoličky pouze dvanáctero Apoštolů (neboť za zrádce Jidáše byl zvolen Matěj), stejně jako nebudou ani soudit pouze dvanáct kmenů israelských. V tom případě by totiž kmen Leviho, který je třináctý, zůstal nesouzen. A Pavel, který je třináctým Apoštolem, by byl údělu soudce zbaven? Přesto on sám říká: „Nevíte snad, že budeme soudit anděly, oč spíše pak bytosti pozemské?“

**M**USÍME tedy vědět, že všichni, kteří podle příkladu Apoštolů opustili vše, co mají, a následovali Krista, stanou se soudci spolu s ním, stejně jako všechno smrtelné pokolení bude souzeno. Neboť číslo dvanáct se v Písmu často používá pro označení veškerenstva. Dvanácti stolicemi Apoštolskými se miní veškerý počet soudců, a dvanácti kmeny israelskými se miní veškeré lidstvo, které bude souzeno.

### DIE XXVI. JANUARIJ In Festo S. Alberici. II. Abbatis Cistercii.

MM. maj.

In I. Nocturno  
De libro Ecclesiastici.

#### Lectio j. Cap. 44.

**A**UDÉMUS viros gloriósos, et paréntes nostros in generatione sua. Multam glóriam fecit Dóminus magnificéntia sua a sæculo. Dominantes in potestátibus suis, hómines magni virtúte, et prudéntia sua præditi, nuntiántes in Prophetis dignitatem Prophetarum, et imperántes in præsénti pópulo, et virtúte prudéntiæ pópulis sanctíssima verba.

**H**VALME slavné muže, své otce ze všech pokolení. Mnohou slávu vyjevil Hospodin ve své vznešenosti od věků. Panovali ve svých královstvích, byli to muži proslulí svou mocí; věhlasní svou moudrostí, Proroctvími dokazovali důstojnost Proroků. A vládli lidu svému ctností své moudrosti i přesvatými slovy.



### Leċtio ij.

**I**N perítia sua requiréntes modos músicos, et narrántes cármina scripturárum. Hómines dívites in virtúte, pulchritúdinis stúdiu habéntes: pacificántes in dómibus suis. Omnes isti in generatió-nibus gentis suæ glóriam adépti sunt, et in diébus suis habéntur in láudibus.

### Leċtio iij.

**Q**UI de illis nati sunt, reliquérunt nomen narrándi laudes eórum: et sunt quorum non est memória: periérunt quasi qui non fúerint: et nati sunt, quasi non nati, et filii ipsórum cum ipsis. Sed illi viri misericórdiæ sunt, quorum pietátes non defuérunt: cum sémine eórum pérmanent bona.

### Leċtio iv.

**H**ÆRÉDITAS sancta nepótes eórum, et in testaméntis stetit semen eórum: et filii eórum propter illos usque in ætérnum manent: semen eórum et glória eórum non derelinquétur. Córpora ipsórum in pace sepúlta sunt, et nomen eórum vivit in generatióne et generatióne. Sapiéntiam ipsórum narrent pópuli, et laudem eórum núntiet Ecclésia.

## In II. Nocturno

Ex parvo Exordio Cœnobii et Ordinis Cisterc.

### Cap. 9. et seq.

### Leċtio v.

**V**IDUÁTA suo Pastóre (Robérto) Cisterciénsis Ecclésia convénit ac regulári electióne quemdam fratrem, Albericum nómine, in Abbátem sibi promóvit; virum scílicet litterátum, in divínis et humánis satis gnarum, amatórem régulæ et fratrum, quique Prióris officium, et in Molisménsi, et in illa diútius gerébat Ecclésia, multúmque diu niténdo laboráverat, ut ad illum de Molismo transmigrárent locum, et pro hoc negótio multa opprobria, cárcerem et vérbera perpéssus fúerat.

### Leċtio vj.

**Q**URA pastoráli, licet multum renítens, suscep-ta, cogitare cœpit, véluti vir mirábilis prudéntiæ, quæ tribulatiónum procéllæ, domum sibi créditam aliquándo concutiéntes vexáre possent: et præcávens in futúrum, cum consílio fratrum transmísit Mónachos duos Joánnem et Ilbódum Romam, Dóminum Paschálem per eos exórans ut Ecclésia sua sub Apostólicæ protectióis alis, quiéta et tuta ab ómnium Ecclesiasticórum sæculariúmve pressúra personárum perpétuo sedéret. Qui fratres Romam

**B**YLI natolik zkušený, že vymýšleli nápěvy písní a psali výpravné básně. Byli to muži bohatí ctnostmi, milovali krásu a umění, a pokojně žili ve svých příbytcích. Ti všichni dosáhli slávy u svých současníků a za svého života byli předmětem mnohé chvály.

**N**ĚKTEŘÍ z nich se narodili a zanechali po sobě jméno, které hlásá jejich chválu. Po jiných není ani památka; zemřeli a jako by nikdy nebyli, žili a jako by nikdy nežili, stejně tak jejich děti. Avšak jsou to muži milosrdenství, kteří konali zbožné věci. S jejich potomstvem navždy zůstane i jejich dobro.

**S**VATÉ dědictví je jejich příbuzenstvo a podle smlouvy bude žítí jejich potomstvo. Synové jejich díky nim zůstanou až navěky, jejich potomstvo ani sláva nebudou vyhlazeny. Jejich těla byla v pokoji pohřbena, ale jejich jméno žije v dalších pokoleních. Lidé si budou vypravovat o jejich moudrosti a chválu jejich bude opěvovat Církev.

(ČEP, hodně upraveno)

**K**DYŽ odešel pastýř Robert zpět do Molesme a Církevní komunita v Cîteaux osířela, sešli se bratři, a podle řehole sobě jednoho bratra jménem Alberich zvolili Opatem. Byl to muž velmi znalý spisů posvátných i lidských, miloval řeholi i bratry, také zastával úřad převora v Molesme a dlouho vedl místní komunitu, mnoho se namáhal a snažil, aby mohl odejít z Molesme do Cîteaux, a z tohoto důvodu snášel mnohá pokoření, dokonce i vězení a bití od svých spolubratří.

**B**DYŽ přijal pastýřskou péči, mnohé sice zachoval, ale jako muž podivuhodné moudrosti začal přemýšlet, jaké bouře a ponížení by někdy dům jemu svěřený postihnouti a jím otrásti mohly. A aby se pojistil do budoucna, po poradě s bratřími vyslal dva Mnichy Jana a Ilboda do Říma, aby jejich ústy požádal papeže Paschala II., aby jeho nově vznikající Řád pod křídla své apoštolské ochrany zasadil, aby navždy v pokoji a bezpečí před tlakem všech osob, Církevních i světských přebývati mohl. Tito

prósperē ierunt et redierunt, reportantes ejusdem Apostólici privilegium juxta votum Abbátis socio-rúmque ejus, per ómnia exarátum Troyæ décimo quarto Kaléndas Maji anno ab incarnatióne Dómini millésimo centésimo.

#### Lectio vij.

**D**EHINC sanctus Abbas et fratres ejus non immémores sponsiónis suæ, Régulam beáti Benedícti in illo loco ordináre, et unanimiter statuérunt tenére; rejiciéntes a se quidquid tam in víctu quam in vestítu puritáti Régulæ adversabátur; sicque exúti véterem hómínem, novum se induísse gaudébant, ita ut, spretis sæculi divítiis, cœperint cum páupere Christo esse páuperes Christi mílites, in tantum ut fere omnes vidéntes et audiéntes vitæ eórum asperitátem insolítam, et quasi inaudítam plus corde et córpore elongáre, quam eis approximáre se festinábant, et de perseverántia ipsórum titubáre non cessábant.

#### Lectio viij.

**S**ED Dei misericórdia, qui hanc milítiam spirituálem suis inspirávit, ad multórum profécum egrégie eam póstea amplificáre et consummáre non cessávit. Vir autem Domini Alberícus in schola Christi per novem annos et dimídium regulári disciplína feliciter exercitátus, migrávit ad Dóminum séptimo Kaléndas Februárii anno Dómini millésimo centésimo séptimo, fide et virtútibus gloriósus et ideo in vita æténa a Deo mérito beándus; cui succéssit quidam frater Stéphanus nómine, Anglus natióne, qui et ipse cum áliis de Molismo advénerat, quique amátor Régulæ et loci erat.

#### In III. Nocturno

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

#### Lectio ix. Cap. 19

**I**N illo témpore: Dixit Petrus ad Jesum: Ecce nos relíquimus ómnia, et secúti sumus te: quid ergo erit nobis? Et réliqua.

Homília sancti Hierónymi Presbyteri.

#### Lib. 3. in Matth. Cap.19.



**G**RANDIS fidúcia! Petrus piscátor erat, dives non fúerat, cíbos manu et arte quærébat: et tamen lóquitur confidénter, Relíquimus ómnia. Et quia non súfficit tantum relínquere, jungit quod perfécum est: Et secúti sumus te. Fécimus quod jussísti: quid igitur nobis dabis præmii?

bratři zdárně došli do Říma i zpět, a přinesli s sebou ono apoštolské privilegium dle přání Opata i jeho druhů, podepsané ve městě Troia v *Kampánii* dne 18. dubna, léta od vtělení Páně 1100.

**O**D té doby svatý Opat a jeho bratři, pamětlivi svých slibů, nařídili na onom místě zavést Řeholi svatého Benedikta a jednomyslně ustanovili její dodržování. Oprostili se od čehokoliv, co v pokrmu i oděvu odporovalo čistotě Řehole, takže ze sebe svlékli starého člověka a radovali se, že mohou obléci nového. Odmítli světské bohatství, a spolu s chudým Kristem stali se chudými Kristovými vojáky, a to tak, že skoro všichni, kdo *na vlastní oči* viděli či se jen doslechli o nezvyklé přísnosti jejich života, se spíše od této nezvyklé zkušenosti srdcem i tělem vzdalovali, než že by spěchali následovati jejich příkladu, zároveň však nepřestali žasnout nad jejich vytrvalostí.

**A**VŠAK Boží milosrdenství, které v nich vyvolalo zápal pro tento duchovní boj, takový zápal velice rozdmýchávalo i v mnohých dalších lidech, a nepřestalo jej pak živit, až je celé pohltit. Muž Páně Alberich ve škole Kristově devět a půl roku šťastně vyučoval život podle řehole, pak odešel k Pánu dne 26. ledna, léta Páně 1107, oslaven ve víře i ctnostech, a tak jej Bůh životem věčným právem obšťastnil. Po něm přišel jeden bratr jménem Štěpán, rodem Angličan, který spolu s dalšími přišel z Molesme, a miloval řeholi i Citeaux.

**Z**A onoho času řekl Petr Ježíšovi: Hle, zanechali jsme všeho a následovali tě. Co tedy budeme mít? A další.



**A**K veliká to víra! Petr byl rybář, nebyl bohatý, pokrm získával prací svých rukou. A přece s důvěrou říká: „Opustili jsme vše.“ A protože nestačí jen vše opustit, dodává ještě správně: „A následovali tě. Udělali jsme, co jsi přikázal. Jakou nám tedy dáš odměnu?“

#### Lečtio x.

**J**ESUS autem dixit illis: Amen dico vobis, quod vos, qui secúti estis me, in regeneratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ, sedébitis et vos super sedes duódecim, judicántes duódecim tribus Israël. Non dixit, Qui reliquistis ómnia: hoc enim et Crates fecit philósophus, et multi álii divítias contempsérunt: sed, Qui secúti estis me: quod proprium Apostolorum est, atque credéntium.

#### Lečtio xj.

**I**N regeneratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ (quando et mórtui de corruptiÓne resúrgent incorrupti), sedébitis et vos in sóliis judicántium, condemnántes duódecim tribus Israël, quia vobis credéntibus, illi crédere noluérunt. Et omnis qui relínquerit domum, vel fratres, aut soróres, aut patrem, aut matrem, aut uxórem, aut filios, aut agros propter nomen meum, céntuplum accípiet, et vitam æternam possidébit.

#### Lečtio xij.

**L**OCUS iste cum illa senténtia cóngruit, in qua Salvátor lóquitur: Non veni pacem mittere, sed gládium. Veni enim separáre hóminem a patre suo, et matrem a filia, et nurum a socru: et inimíci hóminis doméstici ejus. Qui ergo propter fidem Christi, et prædicatiónem Evangélii, omnes afféctus contémpserint, atque divítias et sæculi voluptátes: isti céntuplum recípiant, et vitam æternam possidébunt.

**J**EŽÍŠ jim však řekl: „Amen pravím vám, že vy, kdo jste mě následovali, až bude vše obnoven, až se Syn člověka posadí na trůn své slávy, budete také sedět na dvanácti stolicích a budete soudit dvanáct kmenů israelských.“ Neřekl „Vy, kteří jste opustili vše,“ neboť to řekl i filosof Kratés, a bohatstvím pohrdali i mnozí jiní, ale řekl „Vy, kteří jste mě následovali,“ což je přístup vlastní Apoštolům i všem věřícím.

**A**ž bude vše obnoven, až se Syn člověka posadí na trůn své slávy (až i mrtví z porušitelnosti neporušení vstanou), budete i vy sedět na soudních stolicích a odsoudíte dvanáct kmenů israelských, neboť zatímco vy jste uvěřili, oni uvěřit nechtěli. A každý, kdo opustil dům, nebo bratry, nebo sestry, nebo otce, nebo matku, nebo manželku, nebo děti či pole pro mé jméno, stonásob dostane a bude mít život věčný.

**T**o místo odpovídá větě, kterou pronesl Spasitel: „Nepřišel jsem přinést mír, ale meč. Přišel jsem postavit syna proti jeho otci, dceru proti matce, snachu proti tchyni. A nepřítelem člověka bude jeho vlastní rodina.“ Tedy každý, kdo pro víru v Krista a hlásání Evangelia pohrdne všemi city a spolu s nimi i bohatstvím a potěšením světa, stonásob dostane a bude mít život věčný.

### DIE XXVII. JANUARI

### In Festo S. Joannis Chrysostomi.

Episcopi, Confessoris et Ecclesiæ Doct.

iiij. Lečt. et M.

#### In I. Nocturno

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Titum.

#### Lečtio j. Cap. 1.

**Q**UÓRTET Episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatórem: non supérbum, non iracúndum, non vinoléntum, non percussórem, non turpis lucri cúpidum: sed hospitálem, benígnum, sóbrium, justum, sanctum, continéntem, amplecténtem eum, qui secúndum doctrínam est, fidélem sermóne: ut potens sit exhortári in doctrína sana, et eos, qui contradícunt, argúere.

**N**EBOT Biskup má být bezúhonný jako se sluší na správce Božího domu. Nemá být nadutý, zlostný, pijan, rváč, bažící po hanebném zisku. Má být pohostinný, dobrotivý, rozvážený, spravedlivý, zbožný, zdrženlivý, pevný a důsledný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat jeho odpůrce.

Leċtio ij.

**J**OANNES Antiochénus, cognomento Chrysóstomus, a forénsibus ad divinas litteras se contulit. Præsbyter factus, mórtuo Nectárió, Arcádii imperatoris opera, invitus Constantinopolitánæ Ecclesiæ præficitur. Quo suscepto pastoráli múnere, et depravátos hóminum mores vehementius objúrgans, niténte Eudóxia, ejícitur in exílium, indéque paulo post revocátur, iterúmque postea expéllitur.

Leċtio iij.

**I**NCREDÍBILE est, quanta mala perpéssus sit in exílio, et quam multos ad Jesu Christi fidem convertérit. A milítibus, qui eum custodiébant, miris in itinere malis et calamitátibus affícitur. Cumque per Arméniam ducerétur, sanctus Basiliscus Martyr, in cujus templo ántea oráverat, noctu sic eum affátus est: Joánnes frater, crastínus dies nos loco conjúnget. Quare postridie sumpto Eucharistiæ Sacraménto, seque crucis signo múnies, ánimam Deo reddidit décimo oċtávo Kaléndas Oċtóbris. Et quatríduo post Augústa cessit e vita.

**J**AN z Antiochie, zvaný Zlatoústý, se od právní praxe obrátil k posvátným písmům. Byl vysvěcen na Kněze a po Nectariově smrti se řízením císaře Arcadia nerad stal představeným konstantinopolské církve. Když přijal tento pastýřský úřad a důrazně káral lidi za jejich pokleslé mravy, na naléhání císařovny Eudoxie byl poslán do vyhnanství, odkud byl krátce nato povolán, pak však byl znovu vypovězen.

**J**E neuvěřitelné, kolik zlého musel vytrpět ve vyhnanství a jak mnoho lidí obrátil k víře Ježíše Krista. Vojáci, kteří jej strážili, mu na cestě prováděli podivuhodné špatnosti a podlosti. Když jej vedli přes Arménii, zjevil se mu ve snu svatý mučedník Basilišek, v jehož chrámu se předtím modlil, a řekl mu: „bratře Jene, zítřejšího dne se spolu setkáme.“ Nazítky přijal Svátost Eucharistie, posílil se znamením kříže a duši Bohu navrátil dne 14. září. Čtyři dny nato zemřela i Císařovna.

DIE XXVIII. JANUARI  
**In Festo B. Amedei.**  
Episcopi et Confessoris.  
iij. Leċt. et M.

In I. Nocturno

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Titum.

Leċtio j. Cap. 1.

**Q**UÓRTET Episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatórem: non supérbum, non iracúndum, non vinoléntum, non percussórem, non turpis lucri cúpidum: sed hospitálem, benígnum, sóbrium, justum, sanctum, continéntem, amplecténtem eum, qui secúndum doċtrínam est, fidélem sermóne: ut potens sit exhortári in doċtrína sana, et eos, qui contradícunt, argúere.

**N**EBOŤ Biskup má být bezúhonný jako se sluší na správce Božího domu. Nemá být nadutý, zlostný, pijan, rváč, bažící po hanebném zisku. Má být pohostinný, dobrotivý, rozvážený, spravedlivý, zbožný, zdrženlivý, pevný a důsledný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat jeho odpůrce.

Leċtio ij.

**A**MEDÉUS in agro Viennénsi ex prosápia Conrádi Romanórum regis oriúndus, una cum patre Amedéo, et áliis nobílibus viris, in Monastérium Bonævállis Ordinis Cisterciénsis, puerili adhuc ætate, sese recépit. Inde patris sui voluntáte, magis eum in litterárum stúdiis profectúrum sperántis, Bonaválle reliċta, Cluniácum tránsiit, ubi honorificentíssime susceptus est. Hinc dissidia inter Cluniacénses et Cisterciénses Mónachos exórta, quæ venerábilis Petrus Abbas descripsit, et sanctus Bernár-

**A**MEDEUS pocházel ze zámku Chatte u města Viénne z rodiny Konráda III., krále římského. Spolu se svým otcem Amedeem a dalšími šlechtici se ještě v chlapeckém věku odebral do Kláštera Cisterciáckého Řádu v Bonnevaux. Poslušen vůle otce, který chtěl, aby se více ponořil do základního vzdělání, opustil Bonnevaux a odešel do Cluny, kde byl s velkými počty přijat. V tu dobu zde došlo ke sporům mezi Clunijskými a Cisterciáckými Mnichy, o kterých psal ctihodný Opat Petr, a svatý Bernard



du, conscripta apologia, componere studuit. Interim Amedeus in Germaniam ad Imperatorem mittitur, ut a peritiore magistro edoceret. Defuncto autem Conrado rege, pius adolescens humanis divinisque litteris optime instructus, Claramvallem petiit, ubi a sancto Bernardo amantissime acceptus, postmodum ab eodem sancto Patre, plaudente toto Claravallensi conventu, Altacumbæ Coenobio, Monachis ejusdem loci id ipsum enixe petentibus, Abbas praeficitur.

### Lectio iij.

**S**ED magis magisque in dies crescente venerabilis Abbatis sapientiae ac sanctitatis fama, Lausannensis Ecclesiae totius cleri et populi consensu Episcopus eligitur. Quod onus cum ipse suscipere detrectaret, summi Pontificis jussu, divinae dispositioni acquievit: ac memor illius Apostolici oraculi: Opórtet Episcopum esse irreprehensibilem, omnium virtutum splendore universae Ecclesiae mirabiliter illuxit. Eugénium tertium, Pontificem Máximum, Conradum regem, et Fredericum imperatorem, ad renovanda, confirmanda, augendaque suae Ecclesiae privilegia propensissimos habuit. Octo homilias elegantes et dulces in laudem beatissimae Deiparae concinnavit. Postquam autem Lausannensibus annis quatuordecim sanctissime praefuisset, anno humanae salutis millésimo centésimo quinquagesimo octavo e vita migravit, et in Sanctorum numerum fuit relatus.

se je snažil usmířit sepsanou apologií. Mezitím byl Amedeus poslán do Německa k císaři, aby se vzdělával u zkušenějších učitelů. Když však zemřel král Konrád *III.*, zbožný mladík, již výtečně vzdělán v posvátných písmech, se vrací do Clairvaux, kde jej svatý Bernard s láskou přijal. Posléze jej tento svatý Otec, k velké radosti konventu v Clairvaux, jmenoval Opatem *nového* kláštera v *savojském* Haute-combe, o což jej Mniši toho místa snažně prosili.

**A**VŠAK jak den ode dne rostla pověst moudrosti a svatosti ctihodného Opata, byl nakonec se souhlasem veškerého kléru i lidu Diecéze Lausanne zvolen jejich Biskupem. Nejdříve toto břímě sám odmítl přijmout, na příkaz Papežův se však podvolil božskému řízení. Pamětliv byl těchto slov Apostolových: „Biskup má být bezúhonný,“ podivuhodně zazářil světlem všech ctností všeobecné Církve. Papeže Evžena *III.*, krále Konráda *III.* a císaře Fridricha *I. Barbarossu* přesvědčil k tomu, že rádi obnovili, potvrdili a rozšířili privilegia pro jeho Diecézi. Sepsal osm elegantních a sladkých homilií ku chvále nejblaženější Bohorodičky. Poté však, když čtrnáct let přесvatě spravoval církev v Lausanne, v roce spásy lidstva 1158. odešel ze života a byl uveden ve společenství svatých.

### DIE XXIX. JANUarii

### In Festo S. Francisci Salesii.

Episcopi, Confessoris et Ecclesiae Doct.

iij. Lect. et M.

#### In I. Nocturno

De Epístola prima beati Pauli Apostoli  
ad Timotheum.

#### Lectio j. Cap. 3.

**I**DÉLIS sermo: Si quis Episcopátum desiderat, bonum opus desiderat. Opórtet ergo Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum, sóbrium, prudéntem, ornátum, pudicum, hospitálem doctórem, non vinoléntum, non percussórem, sed modéstum: non litigiósum, non cúpidum, sed suae dómui bene praepósitum: filios habéntem súbditos cum omni castitate.

**P**RAVDIVÝ je výrok: Usiluje-li někdo o úřad Biskupa, usiluje o vznešený úřad. Nuže, Biskup má býti bezúhonný, jen jednou ženatý, střídmy, rozvážný, řádný, cudný, pohostinný, schopný učit. Nemá býti pijan ani násilné povahy, nýbrž mírný, ne svárlivý ani lakomý, nýbrž má dobře spravovat svůj vlastní dům a své dítky držeti v poslušnosti a ve vši počestnosti.

(Col, upraveno)

### Leċtio ij.

**F**RANCÍSCUS in óppido Salésio, unde familiæ cognómen, piis et nobílibus paréntibus natus, a téneris annis futúráe sanctitátis indícia præbuit, morum innocéntia et gravitatē. Adolēscens perpétuæ virginitátis voto se obstrinxit, quod in sacra æde Lauretána innovávit. A cujus virtútis propósito nullis umquam dæmonum fráudibus, nullis sénsuum illécebris pótuit dimovéri. Recusáta in Sabáudiæ Senátu amplíssima dignitatē, Clericáli militiæ nomen dedit. Sacerdótio initiátus et Genevénsis Ecclesiæ præpositúram adéptus, ejus múnis partes ádeo perfécite explévit, ut a Granírio Epíscopo in profligánda hæresi apud Chaballícenses finitimósque pópulos divíni verbi præco fúerit destinátus. Quam expeditiónem álacri ánimo suscípiens, aspérrima quæque perpéssus est: sed inter multa magnaque discrímína et agónes insuperábilis ejus constántia semper enítuit; Deíque ope protéctus, septuagínta duo míllia hæreticórum ad catholicam fidem reduxísse dicátur.

### Leċtio iij.

**F**ACTUS Genevénsis Epíscopus, sanctitátis suæ rádios circumquaque diffúdit, zelo Ecclesiásticæ disciplínæ, pacis stúdio omníque virtúte conspicuus. Novum Ordinem sanctimoniálium instítuit, a Visitatíone beátæ Mariæ Vírginis nuncupátum, sub Régula sancti Augustíni; cui áddidit constitutiónes sapiéntia, discretiône et suavitatē mirábiles. Suis étiam scriptis cœlésti doċtrína refértis, Ecclesiám illustrávit. Annum dénique agens quinquagésimum quintum, dum e Gállia Annesium regréditur, post Sacrum in die sancti Joánnis Evangelístæ Lugdúni celebrátum, gravi morbo corréptus, sequénti die migrávit in cœlum, anno reparátæ salútis millesimo sexcentésimo vigésimo secúndo, et a summo Pontífice Pio nono, ex Sacrórum Rítuum Congregatiónis consúlto, universális Ecclesiæ Doċtor fuit declarátus.

**F**RANTIŠEK se narodil ve městě Sales (odtud rodové jméno) zbožným a vznešeným rodičům. Odmalička vykazoval známky budoucí svatosti, zejména svou nevinností mravů a vážností. Jako mladík se zavázal slibem věčného panictví, který pak obnovil v posvátném loretském chrámě. Od tohoto ctnostného předsevzetí jej nemohly odradit žádné ďábelské lsti, žádná vábení smyslů. Poté, co v savojském senátu odmítl velikou poctu (*měl se stát senátorem*), rozhodl se připojit se k vojsku Kristovu. Byl vysvěcen na Kněze a stal se proboštem Ženevské Katedrály, a posláním tohoto úřadu naplnil tak dokonale, že jej Biskup Granier vyslal jako kazatele slova Božího, aby vymýtil blud u obyvatel města Chablais a jeho okolí. Toto posláním přijal s dychtivým duchem, avšak krutě pro ně trpěl. Mezi mnoha velkými hrozbami a zápasy vždy zářila jeho neochvějná stálost. Říká se, že pod Boží ochranou ke katolické víře navrátil 72 000 bludařů.

**S**TAL se ženevským Biskupem a paprsky své svatosti prozářil vše kolem sebe, skvěl se zápallem pro učení církve, snahou o mír i všeobecnou ctností. Zavedl nový Řád posvátného života nazvaný podle Navštívení blahoslavené Panny Marie pod Řeholí svatého Augustina, ke které přidal ustanovení podivuhodné moudrosti, znamenitosti a sladkosti. Církev osvětil také svými spisy o nebeském učení. Ve věku 55 let, když se vracel z Francie *domů* do Annecy, poté, co na den svatého Jana Evangelisty sloužil v Lyonu mši svatou, byl zachvácen těžkou nemocí, a následujícího dne odešel do nebe, v roce dovršené spásy 1622. Papež Pius IX. jej na návrh Kongregace Posvátných Obřadů prohlásil Učitelem Církve.

DIE XXX. JANUARI  
**In Festo S. Gerardi.**  
Confessoris.  
iij. Lect. et M.

In I. Nocturno  
De libro Ecclesiastici.

Lectio j. Cap. 31.

**B**EATUS vir, qui inventus est sine macula: et qui post aurum non abiit, nec speravit in pecunia, et thesauris. Quis est hic, et laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus est in illo, et perfectus est, erit illi gloria æterna: qui potuit transgredi, et non est transgressus: facere mala, et non fecit: ideo stabilita sunt bona illius in Domino, et eleemosynas illius enarrabit omnis Ecclesia sanctorum.

De Sermone sancti Bernardi Abbatis.

Serm. 26. in Cant.

Lectio ij.

**Q**UERNITIS, o filii, quam justus sit dolor meus pro subtrac-to mihi Gerardo. Frater ille erat genere, sed religione germanior. Infir-mus corpore eram, et ille portabat me; pusillus corde eram, et confortabat me; piger et negligens, et excitabat me; improvidus et obli-viosus, et commonebat me. Quis ita mihi per-necessarius? Cui æque dilectus ego? Quo mihi avul-sus es, homo unanimis, homo secundum cor meum? Habes certe, o Gerarde, pro me tantillo re-positam tibi Christi præsentiam; nec dispendium sentis absentiæ nobis tuæ, Angelorum admixtus choris, ingressus abyssum luminis, atque illo pelago æternæ felicitatis absorptus, cui affatim sui, suorumque copiam Dominus Majestatis indulsit.

Lectio iij.

**D**EDERAT autem illi Dominus linguam eruditam, ut sciret, quando deberet proferre sermonem: ita enim in prudentia responsorum suorum, et in gratia sibi data desuper, et domesticis satisfaciebat, et exteris, ut pene me nemo requireret, cui prior forte Gerardus occurrisset. Quis vacua ab eo reces-sit manu? Si dives, consilium, si pauper, subsidium reportabat. Nec quærebat, quæ sua sunt, qui se médiis ingerébat curis, ut mea in Domino studia ut-cúmque libera essent. Siquidem plus omnibus labo-rabat, et minus omnibus accipiebat, ita ut sæpe cum aliis necessaria ministraret, egéret ipse in pluribus.

**B**LAZE muži, který byl shledán bez poskvrny a za zlatem se nepachtí. Kdo je takový? Abychom jej chválili! Neboť podivuhodné věci on činil ve svém životě. Kdo obstál v pokušení a zůstal neporušený? Bude to jeho slávou na věky. Kdo se mohl dopouštět přestupků, ale nedopustil se jich, kdo mohl činit zlé, ale neučinil to? Jeho štěstí je zajištěno v Pánu a o jeho milosrdných činech bude vypravovat celé shromáždění svatých.

(ČEP, značně upraveno)

**S**LYŠTE, synové, jak spravedlivá byla má bolest pro Gerarda, jež jsem ztratil. Bratrem mi byl rodem, oč více však ve víře! Když jsem byl nemocný, podpíral mne, když jsem byl malomyslný, posiloval mne. Když jsem byl líný a nepořádný, povzbuzoval mne, když jsem byl nerozvážný a zapomnětlivý, káral mne. Kdo jiný mi byl tak před důležitý? Kdo jiný si mne takto zamiloval? Proč jsi mi byl vzat, duše spří-zněná, člověče dle mého srdce? Zajisté teď tobě, ó Gerarde, Kristova přítomnost nahradila tu mou, ty však již necítíš, jak těžká je tvá nepřítomnost pro nás. Již jsi připojen k Andělským chórům, vstoupil jsi do propasti světla a pohlcen jsi tímto mořem věčné radosti, neboť tobě Pán Vznešenosti v hojnosti odpustil jako jednomu ze svých věrných.

**D**AL mu Pán zajisté jazyk vzdělaný, aby věděl, kdy má pronést řeč. Tak totiž v moudrosti svých odpovědí a v milosti sobě shůry dané uspokojil domácí i přichozí, a mne už téměř nikdo nežádal, když k němu náhodou Gerard přišel dříve. Odešel-li kdo od něj s prázdnýma rukama? Bohatý odnesl si radu, chudý pomoc. A nestaral se o svůj prospěch, neboť měl vždy na mysli pouze to, aby má úsilí v Pánu byla co nejsvobodnější. Přestože pracoval více než ostatní, a méně než ostatní pak za práci obdržel, tak často, aby se postaral věci o nutné pro ostatní, jemu samotnému se v mnohém nedostávalo.